

Talousarviokirja 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Sisällysluettelo

1 Suunnitelman lähtökohdat.....	1
1.1 Yleistä.....	1
Strategia ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toiminnan ja talouden suunnittelu	5
1.3 Talousarvion ja taloussuunnitelman yleisperiaatteet	8
Nettotoimintamenot	9
Alijäämät, investoinnit ja lainat.....	10
Henkilötyövuodet (HR).....	10
Riskienhallinta	14
2 Toimialueiden talous ja toiminta 2024.....	17
2.1 Arjen tuen ja toimintakyvyn palveluiden tavoitteet	17
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet.....	17
2.2 Terveys- ja kuntoutuspalveluiden tavoitteet	24
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet.....	24
2.3 Pelastustoimen tavoitteet.....	28
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet.....	28
2.4 Yhteisten palveluiden tavoitteet.....	31
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet.....	31
2.5 Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen	37
3 Talousarvio 2024	43
3.1 Käyttötalousosa.....	43
3.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tuloslaskelma.....	45
3.3 Investointiosa	49
3.4 Rahoitusosa	53
4 Osakkuus- ja tytäryhtiöiden tavoitteet	55
4.1 Saimaan Tukipalvelut Oy	55
4.2 Etelä-Karjalan Sairaalaparkki Oy.....	56
4.3 Kaiku24 Oy	57
4.4 Meidän IT ja talous Oy	58

1 Suunnitelman lähtökohdat

1.1 Yleistä

Hyvinvointialue on kunnista ja valtiosta erillinen julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto ja joka järjestää sille lailla säädettyt tehtävät. Hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa hyvinvointialuekonsernin. Etelä-Karjalan hyvinvointialue toimii Imatran, Lappeenrannan, Lemmin, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren alueella.

Hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyttä suhteessa niille määrättyihin tehtäviin arvioidaan osana julkisen talouden suunnitelmaa. Suunnitelmassa käsitellään hyvinvointialueiden tehtäviä ja velvoitteita, taloutta sekä valtion hyvinvointialuelouteen liittyviä taloudellisia vastuita. Julkisen talouden suunnitelma ohjaa ministeriöitä niiden valmistellessa hyvinvointialuetta koskevaa lainsäädäntöä ja ohjausta. Keväällä 2023 julkaistun uuden hallitusohjelman ja valtion 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä on käynyt ilmeiseksi, että hyvinvointialueiden lähtötilanteen rakenteellista alijäämää ei lähdetä ennakoiden oikaisemaan ja myös 2024 hva-hintaindeksi on muuta inflaatiotasoa ja esimerkiksi kansallisen sote- palkkaratkaisua merkittävästi alhaisempi. Yhdessä lähtötilanteessa riittämätön rahoitustaso ja vuodelle 2024 osoitettu riittämätön, ja lähtötilanteen vajetta kertaava korotustaso ohjaavat hyvinvointialueita tehostamisen ja vaikuttavuusperusteisen toiminnan lisäksi merkittäviin sopeuttaviin ja supistaviin toimiin. Hyvinvointialuelain 115 §: n 2 momentin mukainen määräaika asettaa toimille kireän aikaikkunan. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen osalta sopeuttamistoimet ovat 2026 loppuun mennessä noin 120 miljoonaa euroa. Raami nettotoimintamenojen kasvulle on 2024 n. 4 % ja -2 % vuosille 2025 ja 2026. Rahoituksen taso ja sopeuttamisen aikataulu ovat riski lakisääteisen toiminnan järjestämiselle.

Hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä ovat toiminnan alkaessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen. Hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Hyvinvointialue voi tuottaa asiakkaalle annettavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä niiden käyttöön liittyvää muuta

palvelua hankkimalla niitä yksityisiltä palveluntuottajilta sopimusperusteisesti. Palveluiden tuottamismuotoja ovat mm.

- tuottaa itse,
- tehdä yhteistyössä muiden hyvinvointialueiden kanssa,
- hankkia markkinoilta tai
- antaa palveluseteli.

Hyvinvointialue voi lisäksi alueellaan tai yhdessä toisen hyvinvointialueen kanssa harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Hyvinvointialueesta annettavassa laissa säädetään myös hyvinvointialueen toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla.

Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvottelussa voidaan sopia mm. yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta. Vuodelle 2024 alustavaksi aiheeksi on määritelty mahdollisuus arvioida lasten- ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi tarkoitetun Islannin mallin käyttöönottoa Etelä-Karjalassa.

Erityisinä nostoina EKHVA:n toimintaan kohdentuvista muutoksista on syytä mainita työikäisen väestön väheneminen ja yli 75-vuotiaiden määrän merkittävä kasvu sekä siihen liittyvä palvelutarpeen kasvu, jotka ohjaavat toimintaa uudistumaan entistä vahvemmin tulevina vuosina. Vanhuspalvelulain muutokset henkilöstömitoituksessa ovat kasvattaneet kustannustasoa sekä omassa että ostopalveluna tuotetussa toiminnassa ja samaan aikaan mitoitusten edellyttämää henkilöstömäärää on ollut haasteellista saada palkattua henkilöstön saatavuuteen liittyvistä syistä. Paikkoja onkin jouduttu sulkemaan omasta toiminnasta n. 30-40 tähän liittyen. Mitoitukset täyttävien asumispalvelupaikkojen puute on kasvattanut jonoja ja lähes koko vuoden kunakin hetkenä noin sata ikäihmistä on odottanut paikkaa ympärivuorokautisen asumisen palveluihin. Tilanne kuormittaa keskussairaala, aiheuttaen häiriöitä mm. päivystykseen ja leikkaustoimintaan, ja kuntoutuksen osastotoimintaan perustasolla. Kotiin vietävissä palveluissa joudutaan hoitamaan entistä huonokuntoisempia, joka luonnollisesti kuormittaa henkilöstöä.

Mittavat hinnankorotukset myös vammaispalvelujen toiminnallisissa palveluissa ja asumispalveluissa sekä hoivan asumispalveluissa ovat nostaneet toimintakuluja sekä vuonna 2022 että 2023. Vuoden 2023 kustannustasoa ovat valtakunnallisen palkkaratkaisun lisäksi nostaneet myös uudet lakisääteiset tehtävät, palvelutarpeen

kasvu ja kiihtynyt inflaatio. Hoivan asumispalveluissa vuonna 2024 joudutaan käynnistämään uusia kilpailutuksia ja markkinavuoropuhelussa hintojen korotuksien on ostopalveluiden osalta ennakoitu olevan merkittäviä.

Strategia ja strategiset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat vuositason tavoitteet pohjautuvat strategiaamme

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kullekin talousarviovuodelle hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet, jotka perustuvat hyvinvointialueelle vahvistettuun strategiaan ja sitä täydentäviin strategiatasoisiin linjauksiin sekä suunnitelmiin.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelma on vahvistettu aluevaltuuston päätöksellä 11.10.2023 § 80. Toimeenpano-ohjelma perustuu aluevaltuuston 14.12.2022 § 92 vahvistamaan Etelä-Karjalan hyvinvointialueen strategiaan sekä strategiakokonaisuuteen hyvinvointialuelain mukaisesti kuuluvaan, aluevaltuuston 14.6.2023 § 35 vahvistamaan, palvelustrategiaan. Pelastustoimen palveluita koskeva palvelujen järjestämisen strategialinjaukset perustuvat aluevaltuuston 11.10.2023 § 81 vahvistamaan pelastustoimen palvelutasopäätökseen.

Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelmassa määritellään strategiakauden 2023–2025 toteutussuunnitelmaa sekä sen seuranta, miten hyvinvointialuetta ohjataan pitkällä aikajänteellä (v. 2023–2030) kohti strategiassa määritellyä visiotamme. Lisäksi toimeenpano-ohjelmassa on määritely käsillä olevalle strategiakaudelle (v. 2023 - 2025) palvelustrategiassa määritelyihin päälinjauksiin perustuvat tavoitteet, jotka luovat pohjan kullekin talousarviovuodelle asetettaville aluevaltuustoon nähden sitoville tavoitteille.

Vuositavoitteiden asettaminen strategian toimeenpano-ohjelman perusteella

Vuoden 2023 alusta toimintansa aloittaneen Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimintavuodet 2023 - 2024 painottuvat muiden strategisten tavoitteiden toteuttamisen ohella ennen kaikkea organisaatiokulttuurin muutoksen johtamiseen. Tavoitteena on luoda organisaatiokulttuuri, joka varmistaa organisaation kyvykkyydet toteuttavat systemaattisesti strategiaan pohjautuvaa kehittämistyötä.

Käytännön toimenpiteet strategian toteuttamiseksi perustuvat

strategian toimeenpano-ohjelmassa vahvistetulla tavoin hyvinvointialueen johtamisjärjestelmään kuuluvaan "TAT" (Tavoitteet ja avaintulokset) kehittämisen malliin. TAT-kehittämistyössä käytännön toimenpiteet strategian toteuttamiseksi määritellään vastuutiimien kesken siten, että kullekin 4 kk:n mittaiselle sesongille määritellään selkeät tavoitteet sekä näiden toteutumista kuvaavat avaintulokset. TAT-johtamisen malliin kuuluu tiivis avaintulosten toteutumisen seuranta.

Toimintavuosien 2023–2024 aikana toteutettava organisaatiokulttuurin muutos tarkoittaa edellä kuvattu huomioon ottaen muutosta paitsi ihmisten johtamisessa (toteuttaen strategiassa määriteltyä henkilöstöön panostamisen painopistettä), myös kokonaisvaltaista muutosta johtamisen systeemissä. Johtamisen systeemin muuttaminen tulee pitämään sisällään palvelustrategiassa kuvatun toimintajärjestelmän täysimittaisen käyttöönoton v. 2024 loppuun mennessä.

Strategiassamme määriteltyjen arvojen (Mie turvaan, Mie uskallan, Mie vastaan, Mie välitän) tulee näkyä uudistuvassa organisaatiokulttuurissamme jokaisella tasolla niin arjen johtamisessa kuin asiakasrajapinnassakin. Strategian toimeenpano-ohjelmassa vahvistetun mallin tavoin otamme käyttöön systemaattisen asiakaskokemuksen johtamisen mallin sekä viemme toiminnan laadunhallintaa ja sen johtamista systemaattisesti kohti standardoidun laatujärjestelmän käyttöönottoa. Loppuvuoden 2023 aikana käynnistyneen johtamisjärjestelmän uudistamistyön tavoitteena on selkiyttää vuoden 2024 aikana hyvinvointialueen henkilöstöorganisaation johtamisjärjestelmää siten, että organisaatorakenteisiin perustuvan johtamisen sijaan johtamisjärjestelmä perustuu jatkossa selkeämmin asiakasrvon tuottamiseen perustuvien palvelupolkujen johtamiseen (integroidut palvelut).

Johtamisen onnistumista ja sen strategian mukaisuutta arvioidaan koko organisaatiossa säännöllisesti toteuttavin 360-mittauksin. Strategian toimeenpano-ohjelman tavoiteasetannan perusteella vuoden 2024 tavoitteena esihenkilöiden 360-mittauksille ja niihin liittyville kehityssuunnitelmille on, että 360-arviot on tehty kaikille vastuualuejohtajille ja palvelupäälliköille sekä sitä seuraavina vuosina ne olisi tehty kaikille organisaation esihenkilöille.

Talousarviovuodelle asetettavat tavoitteet perustuvat toimeenpano-ohjelmassa määriteltyyn tavoitteenasetteluun. Näiden lisäksi toimeenpano-ohjelmassa kuvattuja vision toteutumisen seurantaa koskevia tuloksia raportoidaan aluevaltuustolle säännöllisesti silloin, kun hitaammin muuttuvia määriteltyjä mittareita koskevat tiedot sekä valtakunnalliset raportti- ja tilastotiedot valmistuvat ja

ovat saatavilla.

1.2 Toiminnan ja talouden suunnittelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitusmekanismi muuttui merkittävästi uudistuksen myötä 1.1.2023 alkaen. Rahoitus muuttui kuntapohjaisesta rahoituksesta valtion tarveperusteiseksi rahoitukseksi. Muutos on merkittävä kaikkien toimijoiden näkökulmasta.

Valtion rahoituksen lähtötason perusteena käytetään hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen käyttökustannuksia, rahoituskustannuksia sekä suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia. Käyttökustannuksista vähennetään vuosikohtaisesti hyvinvointialueiden asiakasmaksutulot sekä muut toiminta- ja rahoitustuotot. Valtion rahoitettava osuus perustuu nettokustannuksiin (toimintakulut - toimintatuotot = nettokustannukset + poistot).

Valtion rahoitus perustuu hyvinvointialueen asukasmäärään, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöihin, asukastiheyteen, vieraskielisyyteen, kaksikielisyyteen, saaristaisuuteen, saamenkielisyyteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä pelastustoimen riskitekijöihin. Edellä mainittujen määräytymistekijöiden osuudet muuttuvat vuosittain määräytymistekijöiden ja hyvinvointialueiden tehtävämuutosten perusteella kohdistuvan rahoituksen muutosten mukaisesti.

Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu hyvinvointialueiden edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain siten kuin laissa hyvinvointialueista (617/2021) 7–10 §:ssä säädetään. Vuoden 2024 rahoituksen pohjana on kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella päivitetty vuoden 2023 rahoituksen taso. Vuoden 2024 rahoituksessa on otettu huomioon valtion vuoden 2024 talousarvioesityksen mukaiset toimenpiteet. Vuoden 2024 rahoitusta on korotettu rahoituslain mukaisen palvelutarpeen kasvun ja hyvinvointialueiden hintaindeksin syksyn 2023 ennusteen (2,53 %) mukaisen kustannustason muutoksen perusteella.

Jos rahoituksen taso muutoin vaarantaisi perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveystalouden tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin perusoikeuksiin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestämisen, hyvinvointialueella on oikeus saada edellä esitetyn lisäksi valtiolta rahoitusta se määrä, joka on tarpeen mainittujen sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen palvelujen turvaamiseksi (lisärahoitus) ottaen huomioon hyvinvointialueen edellytykset järjestää muut lakisäätöiset

tehtävät. Lisärahoitusta myönnetään hyvinvointialueen hakemukseen perustuen tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta. Lisärahoituksesta päättää valtioneuvosto. Valtiovarainministeriö asettaa 1 momentissa tarkoitettua lisärahoitusta koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lisärahoituksen edellytyksiä, tarvittavan lisärahoituksen määrää sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Lokakuussa 2024 julkaistujen rahoituslaskelmien mukaan valtakunnallinen rahoituksen taso muodostuu alla olevissa taulukoissa esitetyn mukaisesti. Lakisääteisiin tehtäviin, palvelutarpeen kasvuun ja hintojen nousuun annettu valtion rahoitus ei riitä kattamaan todellisia muutoksia Etelä-Karjalan hyvinvointialueen alueella.

Vuoden 2024 laskennallinen rahoitus	
Rahoituserä	euroa
Sote-rahoitus vuonna 2023	22 670 306 002
Pela-rahoitus vuonna 2023	498 545 787
Rahoitus yhteensä vuonna 2023	23 168 851 789
Palvelutarve, sote	283 378 825
HVA-indeksi, sote	580 728 226
HVA-indeksi, pela	12 613 208
Uudet sote-tehtävät yhteensä	11 703 000
Yliopistosairaalisä	130 158 163
Uudet pela-tehtävät yhteensä	0
Laskennallinen sote-rahoitus vuonna 2024	23 676 274 217
Laskennallinen pela-rahoitus vuonna 2024	511 158 996
Laskennallinen rahoitus yhteensä vuonna 2024	24 187 433 212

Uusien tehtävien rahoitus valtakunnan tasolla jakautuu seuraavasti:

Valtion vuoden 2024 talousarvion mukaiset tehtävämuutokset vuonna 2024	euroa
Hoitotakuun toteutus	37 400 000
Hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen (0,7) rahoittaminen	48 220 000
Ikääntyneiden ympärivuorokautinen hoiva; 0,7 mitoituksen lykkääminen	-89 000 000
Kansallinen mielenterveysstrategia	1 750 000
Lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus	12 700 000
Lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskeminen 25 vuodesta 23 vuoteen	-12 000 000
Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen	12 200 000
Sote-valvontalaki (nettomuutos)	-1 660 000
Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (nettomuutos)	1 395 000
Mielenterveyslain muuttaminen	663 000
Synnyttäneen äidin selvittämistä ja oikeusgeneettisiä vanhemmuustutkimuksia koskeva muutosehdotus	35 000
Uusien tehtävien rahoitus yhteensä vuonna 2024	11 703 000

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen soten- ja pelastustoimen rahoituksen jakauma valtion laskelmassa on seuraava:

Laskennallinen rahoitus Etelä-Karjala	2024	2023	Muutos	Muutos %
Asukasluku laskelmissa	125 353	126 107	-754	
Rahoituserä euroa				
Sote-rahoitus vuonna 2023 (laskennallinen perusrahoitus)	533,0	537,9	-4,88	-0,9 %
Pela-rahoitus vuonna 2023 (laskennallinen perusrahoitus)	12,6	12,8	-0,16	0,0 %
Rahoitus yhteensä vuonna 2023	545,7	550,7	-5,0	-0,9 %
Palvelutarve, sote	6,7		6,7	1,2 %
HVA-indeksi, sote	13,7		13,7	2,5 %
HVA-indeksi, pela	0,3		0,3	0,1 %
Uudet sote-tehtävät yhteensä	0,1		0,1	0,0 %
Yliopistosairaalalisä	0,0			
Uudet pela-tehtävät yhteensä	0,0			
Laskennallinen sote-rahoitus	553,4			
Laskennallinen pela-rahoitus	12,9			
Laskennallinen rahoitus yhteensä	566,4		15,7	2,8 %
Etelä-Karjalan siirtymätasaus + Rahoituslain 35 § 8 mom. mukainen lisäys	2,3	3,5	-1,2	-0,2 %
Rahoitus yhteensä	568,7	554,2	14,5	2,62 %

Alla olevassa taulukossa on esitetty hyvinvointialueen TA2024 verrattuna käyttösuunnitelmaan 2023. Talousarvion 2024 nettotoimintamenojen kasvu on 25,3 milj. eur, 4,4 %. Eroanalyysi on esitetty kohdassa 1.3.1 Nettotoimintamenot. Valtion rahoitus on esitetty lokakuussa 2024 julkaistujen rahoitustietojen mukaisina.

Vuosien 2025 ja 2026 nettotoimintamenojen tulee pienentyä taloussuunnitelmassa noin 2 % verran. Taloussuunnitelma sisältää tuottavuus- ja sopeutustoimia 2024 vuoden lisäksi myös vuosina 2025 ja 2026, jotta kumulatiivinen alijäämä poistoeron muutos huomioituna on saatu katettua taloussuunnittelukaudella vuoden 2026 loppuun mennessä. Taloussuunnitelmassa huomioituja tulevien vuosien tuottavuus- ja sopeutuskohteita tarkennetaan vielä selvitysten jatkussa.

EKHVA 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023	TS2025	Muutos, % 2025 vs. 2024	TS2026	Muutos, % 2026 vs. 2025
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	14 425	13 485	-940	-6,5 %	13 878	2,9 %	14 276	2,9 %
Myyntituotot yhteensä	14 425	13 485	-940	-6,5 %	13 878	2,9 %	14 276	2,9 %
Maksutuotot	38 889	44 502	5 613	14,4 %	45 797	2,9 %	47 111	2,9 %
Tuet ja avustukset	11 323	11 592	269	2,4 %	11 930	2,9 %	12 272	2,9 %
Muut toimintatuotot yhteensä	4 519	4 699	180	4,0 %	4 836	2,9 %	4 974	2,9 %
TOIMINTATUOTOT	69 157	74 278	5 121	7,4 %	76 440	2,9 %	78 634	2,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-304 837	-321 560	-16 723	5,5 %	-330 917	2,9 %	-340 414	2,9 %
Palvelujen ostot	-232 810	-242 212	-9 402	4,0 %	-218 361	-9,8 %	-193 728	-11,3 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-232 810	-242 212	-9 402	4,0 %	-218 361	-9,8 %	-193 728	-11,3 %
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-100,0 %	0	0	0	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-43 635	-42 887	748	-1,7 %	-44 136	2,9 %	-45 402	2,9 %
Avustukset	-17 827	-19 366	-1 540	8,6 %	-19 930	2,9 %	-20 502	2,9 %
Muut toimintakulut	-35 861	-38 315	-2 454	6,8 %	-39 430	2,9 %	-40 562	2,9 %
TOIMINTAKULUT	-634 970	-664 341	-29 371	4,6 %	-652 773	-1,7 %	-640 608	-1,9 %
TOIMINTAKATE	-565 813	-590 063	-24 250	4,3 %	-576 334	-2,3 %	-561 974	-2,5 %
Valtion rahoitus	542 029	568 689	26 660	4,9 %	605 475	6,5 %	624 227	3,1 %
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1 056	-1 777	-721	68,3 %	-2 024	13,9 %	-1 863	-8,0 %
VUOSIKATE	-24 839	-23 151	1 688	-6,8 %	27 117	-217,1 %	60 390	122,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 732	-9 016	-284	3,2 %	-10 693	18,6 %	-12 139	13,5 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0		0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-33 571	-32 166	1 405	-4,2 %	16 424	-151,1 %	48 250	193,8 %
Varausten ja rahastojen muutos	277	277	0	0,0 %	277	0,0 %	277	0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ	-33 294	-31 890	1 405	-4,2 %	16 701	-152,4 %	48 527	190,6 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-575 324	-600 579	-25 255	4,4 %	-588 774	-2,0 %	-575 700	-2,2 %
Nettotoimintamenot pl. Sisäiset palveluiden ostot	-575 324	-600 579	-25 255	4,4 %	-588 774	-2,0 %	-575 700	-2,2 %

1.3 Talousarvion ja taloussuunnitelman yleisperiaatteet

Vuoden 2024 talousarviota on valmisteltu valtion 10.10.2023 julkaisujen rahoitustietojen pohjalta. Palkankorotukset on huomioitu työehtosopimusten mukaisina. Palkkakustannusten kasvuun sisältyy vuoden 2023 käyttösuunnitelmasta puuttuneet perälautapalkkaratkaisun palkankorotukset. Henkilöstökustannusten nousu työehtosopimusten mukaisten korotusten ja vuoden 2023 käyttösuunnitelmasta puuttuneiden perälautavaikutusten vuoksi on 18 milj. eur, 5,9 % (KS2023 vs. TA2023). Ostopalveluiden, aineiden ja tarvikkeiden sekä muiden kulujen osalta on tiedossa olevien sopimuskorotusten osalta käytetty toteutuvia kustannuksia.

Maksutuotoissa on huomioitu indeksikorotukset ja myyntituottoja pienentää etupäässä sotavammalain perusteella maksettavien korvausten pieneneminen. Tuotoissa on huomioitu lisääntyneet avustukset koskien VM-rahoituksen alaisia kuluja. Vastaava lisäys sisältyy henkilöstökuluihin sekä muiden palvelujen ostoihin.

- Valtion rahoitus vuonna 2024 on 568,7 milj. eur
- Nettotoimintamenot vuonna 2024 ovat 600,6 milj. eur
- Alijäämä 31,9 milj. eur

Nettotoimintamenot

Nettotoimintamenot kasvavat edellä mainittujen linjausten mukaan -25,3 milj. eur (4,4 %) vuoden 2023 käyttösuunnitelmaan verrattuna. Nettotoimintamenojen muutoksen suurimpia yksittäisiä syitä ovat:

- palkankorotukset (ml. perälautapalkkaratkaisu) -18 milj. eur
- henkilötövuosien kasvu (mm. uudet yksiköt) ja muut muutokset henkilöstökuluissa -2,6 milj.
- vammaisten ympärivuorokautisten ostojen ja päivätöiminnan ostojen sekä vammaisavustusten lisäys ja hinnankorotukset -5,8 milj. eur
- vuokratulujen kasvu -3 milj. eur
- iäkkäiden asumispalvelujen hinnankorotukset (sis. Toimintakeskus Suvannon muutos) -2,8 milj. eur
- työvoiman vuokrauksen kasvu -1,5 milj. eur
- diagnostiikkakustannusten hinnankorotukset -1,2 milj. eur

Suurimpina nettotoimintamenoja pienentävinä sopeutuskohteina talousarvioon 2024 (yht. 8,8 milj. eur, kohdennus tarkennetaan käyttösuunnitelmassa 2024) on viety mm:

- muutokset sekä oman toiminnan että ostopalveluiden asukaspaikkamäärissä osastotoiminnassa, ikäihmisten palveluissa sekä vammaispalveluissa yht. 3,5 milj. eur
- sairauspoissaolojen ja muiden kuin sairauspoissaoloista johtuvien sijaiskustannusten sekä erilaisten erilliskorvauserien pienentäminen yht. 3,3 milj. eur
- erilaisten ostopalveluiden ja aine- ja tarvikekulujen pienentäminen mm. omaa toimintaa tehostamalla ja toimintatapoja muuttamalla 1,5 milj. eur

- omaishoidon ennaltaehkäisevän tukiluokan lopettaminen 0,2 milj. eur
- kiinteistöveron oikaisu 0,2 milj. eur

Talousarvioriskejä vuonna 2024 ovat mm.:

- talousarvioon tehtyjen sopeutustoimien toteutuminen ja vaikutukset palveluihin
- talousarviossa huomioitujen korotusten riittävyys

Alijäämät, investoinnit ja lainat

Vuoden 2023 osalta alijäämää ennakoidaan 31,8 milj. euroa. Talousarvion 2024 alijäämä on 31,9 milj. euroa.

Investointien rahankäytön nettosumma vuoden 2024 talousarviossa on 20,1 milj. euroa. Investointien rahankäytöstä on netotettu 2,5 milj. eur investointitukien alaisia ICT-kustannuksia, jotka toteutuvat myönnettävän rahoituksen puitteissa.

Vuosikate on -23,2 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan nostovaltuus vuodelle 2024 on 10 milj. euroa.

Henkilötyövuodet (HR)

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen henkilöstösuunnitelma lähtee samoista oletuksista kuin toiminnan ja talouden suunnittelu. Uudet toimintatavat edellyttävät vanhoista toimintatavoista luopumista ja uuden opettelua. Pitkän aikavälin tavoitteena on, että toiminnan tuottavuus kasvaa ja vaikuttavuus lisääntyy. Henkilötyövuosien kehitys riippuu kuitenkin esimerkiksi ostopalvelujen suhteellisesta osuudesta.

Henkilötyövuodet	KS2023	E2023 *	TA2024	Muutos KS2023 - TA2024	Muutos KS2023 - TA2024 %	Muutos E2023 - TA2024	Muutos E2023 - TA2024 %
Yhteiset palvelut	425	413	450	25	6 %	37	9 %
Arjen tuen ja toimintakyvyn palvelut	2 522	2 504	2 569	47	2 %	65	3 %
Terveys- ja kuntoutuspalvelut	1 883	1 866	1 848	-35	-1,9 %	-18	-1 %
Pelastustoimi	166	150	168	2	1 %	18	12 %
YHTEENSÄ	4 996	4933	5 035	39	1 %	102	2 %
Henkilötyövuodet	KS2023	E2023 *	TA2024	Muutos KS2023 - TA2024	Muutos KS2023 - TA2024 %	Muutos E2023 - TA2024	Muutos E2023 - TA2024 %
Yhteiset palvelut							
Strategia- ja päätöksenteon tuen palvelut	40	40	41	1	3 %	1	3 %
Hallinnon tukipalvelut	273	275	275	2	1 %	0	0 %
Vaikuttavuus-, talous- ja tietopalvelut	82	66	97	15	18 %	31	47 %
HR	30	32	37	7	23 %	5	16 %
Arjen tuen ja toimintakyvyn palvelut							
Yhteiset	93	88	89	-4	-4 %	1	1 %
Toimintakyky- ja hoivapalvelut	1 327	1 333	1 369	42	3 %	36	3 %
Perhepalvelut	463	451	464	1	0,2 %	13	3 %
Aikuisten monialaiset palvelut	382	366	376	-6	-2 %	10	3 %
Vammaispalvelut	256	265	271	14	6 %	6	2 %
Terveys- ja kuntoutuspalvelut							
Hallinto	3	1	-37	-40	-1333 %	-38	-3800 %
Perusterveydenhuolto	350	347	349	-1	-0,3 %	2	1 %
Erikoissairaanhoido	1 096	1 082	1 104	8	1 %	22	2 %
Kuntoutus	434	437	432	-2	-0,5 %	-5	-1 %
Pelastustoimi	166	150	168	2	1 %	18	12 %
YHTEENSÄ	4 996	4933	5 035	39	1 %	102	2 %

* vuoden 2023 ennuste

Hyvinvointialueen henkilötyövuosimäärä kasvaa vuoden 2024 talousarvion ja vuoden 2023 ennusteen välillä 102 henkilötyövuodella ja vuoden 2023 käyttösuunnitelmaan verrattuna 39 henkilötyövuodella.

Yhteisten palveluiden henkilötyövuosien kasvun taustalla on:

- uusi viestintäjohtajan virka 1 henkilötyövuosi
- tukipalveluiden lisäykset 2 henkilötyövuotta
 - siviilipalvelusmies ja kesätyöntekijät
- vaikuttavuus-, talous- ja tietopalveluiden lisäykset 15 henkilötyövuotta
 - koostuu pääosin VM-rahoituksen alaisista lisäyksistä (netto-vaikutus hyvinvointialueella nolla)
 - HR: varahenkilöstön ja sijaisjärjestelyiden kehittäminen 0,5, työvuorosuunnittelun kehittäminen ja tehostaminen 0,5, esihenkilöiden tukeminen organisaatiokulttuurimuutoksessa 1, uuden HR-järjestelmän käyttöönotto 0,5 sekä palvelussuhde- ja työnantaja-palvelun kehittäminen 1 henkilötyövuotta
 - muu kehittämistoiminta 8,5 henkilötyövuotta
 - projekteille ja hankkeille 3 uutta hanketyöntekijän varausta (mm. Barnahus- hanke)
- HR:n lisäykset 7 henkilötyövuotta
 - henkilöstön saatavuuden parantaminen: rekrytointiasiantuntijat 3 henkilötyövuotta ja opiskelijakoordinaattorit 2 henkilötyövuotta
 - sijaisuudet sisäisten projektien takia

Arjen tuen ja toimintakyvyn palveluiden osalta henkilötyövuosien muutokset ovat:

- arjen tuen ja toimintakyvyn yhteisissä näkyvä sisäinen varausten siirto toimintakyky- ja hoivapalveluilta 3 henkilötyövuotta
 - ennusteeseen verrattuna kasvua lisää alle käyttösunnitelman jääneet henkilötyövuodet erityisesti varahenkilöstön osalta
- arjen tuen ja toimintakyvyn palvelujen yhteisiin on lisäksi viety koko arjen tuen ja toimintakyvyn palvelujen alueen tuottavuus- ja sopeutuskohteina yksikköjen paikkamuutoksia (kokonaispaikkamäärän tarkastelu, muutos yhteisöllisten ja ympärivuorokautisten paikkojen välillä, oman toiminnan ja ostopaikkojen muutokset) sekä sijaistarpeiden tarkennuksia vähennyksenä yhteensä -7 henkilötyövuotta
- toimintakyky- ja hoivapalveluissa lisäyksenä näkyvä Pormestarinkadun asumisyksikön toiminta koko vuodelle budjetoituna (2023 toiminta vain osan vuotta) 23 henkilötyövuotta,

vanhuspalvelulain hoitajamitoituksen mukaiset lisäykset sekä 2024 arkipyhien vaikutus yhteensä 11 henkilötövuotta, Savitaipaleen Suvannon siirtyminen omaksi toiminnaksi ja yhdistymisen Savitaipaleen Valkaman kanssa 10 henkilötövuotta; vähennyksenä näkyvät sisäiset siirrot arjen tuen ja toimintakyvyn yhteisten alueelle -3 henkilötövuotta

- aikuisten monialaisissa palveluissa vähennyksenä näkyy työllistettyjen keskitetyn määrärahan pienentäminen -10 henkilötövuotta, lisäystä vastaavasti päivystys- ja erityispoliklinikoiden resurssiin yhteensä noin 3 henkilötövuotta sekä 1 henkilötövuoden sisäinen siirto kuntoutuksen alueelta
- vammaispalveluissa ympärivuorokautisten palvelujen palvelutarpeen kasvun aiheuttama lisäys on 7, sekä uuden yksikön (Juhonkoti, vain osan vuotta) vaatima lisäys noin 3 henkilötövuotta. Toiminnallisten palveluiden henkilötövuosien lisäys on 2 henkilötövuotta sekä avopalveluiden 2 henkilötövuotta, josta toinen on sisäinen siirto kuntoutukselta.

Terveys- ja kuntoutuspalveluissa henkilötövuosien muutoksia selittävät:

- terveys- ja kuntoutuspalveluiden hallintoon on kirjattu noin -40 henkilötövuoden verran talouden sopeutustoimea (eli vähennystä henkilötövuosiin), joka johtuu perusterveydenhuolto-osastosten osastopaikkojen vähentämisestä sekä sijaiskustannusten säästöstä
- perusterveydenhuollossa vähennyksenä näkyy eläköityneen toimen poistuminen varauksista -1 henkilötövuotta
- erikoissairaanhoidon 8 henkilötövuoden lisäys johtuu;
 - silmäyksikön hoitajatarpeen lisäyksestä 4 henkilötövuoden osalta. Lisäys johtuu lääkäripalvelusta ja toiminnan laajentamisesta. Lääkärivahvuus ja toiminnan laajuus oli kilpailutuksen aikaan vielä avoinna.
 - loput henkilötövuosimuutokset ovat mm. skopiahoitajien toimia, arkipyhien muutoksia ja muutoksia työajoissa. Lisäksi muutaman henkilötövuoden siirto yhteisten palveluiden toimialueelle
- kuntoutuksen vastuualueella vähennyksenä näkyy 1 henkilötövuoden siirtäminen arjen tuen ja toimintakyvyn toimialueelle sekä 1 henkilötövuoden siirtäminen yhteisten palvelujen toimialueelle

Pelastustoimen henkilötyövuosien muutoksia selittävät

- palvelutasopäätöksen mukaiset uudet virkapohjat valmiuden alueelle 4 henkilötyövuotta
- pelastustoimelle on lisäksi viety talousarviovaiheessa koko pelastustoimen tuottavuus- ja sopeutuskohteina vähennyksenä yhteensä -2 henkilötyövuotta

Riskienhallinta

Riskien tunnistamisen päivitystyö on toteutettu EKHVA:n johtoryhmässä elokuussa 2023. Luokiteltuja riskejä kirjattiin 29 kappaletta seitsemässä eri kategoriassa (ympäristöriskit, ihmiset ja osaaminen, laillinen, poliittinen, sosiaalinen, taloudellinen ja teknologinen riski). Tämän jälkeen tunnistettujen riskien arviointia on toteutettu eri tilaisuuksissa vastuuhenkilöiden ja päälliköiden kanssa. Riskejä on arvioitu niiden todennäköisyyden ja merkittävyyden sekä taloudellisen vaikuttavuuden näkökulmista.

Erittäin todennäköisiksi ja taloudellisesti merkittävimmiksi riskeiksi, jotka on syytä nostaa talousarviovuoden TA24 riskikuvaukseen, arvioitiin:

- Palvelutarpeen kasvu. Voimakkaasti ikääntyvän väestön palvelutarpeen kasvun lisäksi palvelutarpeen kasvuriskejä liittyy alueen erityispiirteisiin, kuten valtakunnan keskiarvoa heikompaan tilanteeseen väestön ylipainon ja runsaan päihteiden käytön osuuksissa väestöstä.
- EKHVA:n vanha rakennuskanta, kiinteistötekniikka ja -kustannukset. Korjauskustannukset ovat suuret, sisäilmaongelmat aiheuttavat riskejä henkilöstölle, asiakkaille ja potilaille. Vuokrat nousevat, uuden rakentaminen vaatii investointeja.
- Laajat ulkoistukset ja ostopalvelut pitävät sisällään kustannusten hallitsemattoman kasvuriskin. Riski liittyy vahvasti työvoiman saatavuuteen ja pitovoimaan. Jos ei saada palkattua henkilökuntaa ja/tai pidettyä nykyistä henkilökuntaa, palveluiden järjestämisen vaihtoehdoksi jää kalliit ostopalvelut. Erityisesti sote-henkilöstön valtakunnallinen pula aiheuttaa sen, että tarvittavaa henkilöstöä ei saada aina ostopalvelunakaan, jolloin pula tekijöistä lisää edellä kuvatun kustannusriskin lisäksi olemassa olevan henkilöstön työkuormaa ja siihen liittyviä riskejä. Tällä on vastaavasti negatiivisia vaikutuksia työssä jaksamiseen, yleiseen työhyvinvointiin ja viime kädessä työnantajan veto- ja pitovoimaan työntekijämarkkinoilla.

- Oikeudelliset riskit: Eksotelta EKHVA:n vastuille siirtyneet palvelussuhdeperusteiset, keskeneräiset oikeudenkäynnit pitävät sisällään noin 2 miljoonan euron taloudellisen riskin hyvinvointialueelle.
- Lainsäädännön ja erityisesti rahoituslakiin perustuvat vaikutukset.

EKHVA:n taloudellinen tilanne on ollut hyvinvointialueiden rahoitussäännösten perusteella jo aloitusvuotena alimitoitettu suhteessa alueen lakisääteisten palveluiden edellyttämään rahoitustasoon. Voimassa olevaan rahoituslakiin perustuva rahoitusmalli ei kata väestörakenteeseen perustuvan sote- palvelutarpeen kasvun edellyttämää rahoituksen kasvutarvetta. Rahoituksen epäsuhta liittyy erityisesti siihen, ettei rahoitusmalli ota riittävästi huomioon kehitystä, jossa väestörakenteessa painottuu koko ajan enemmän raskaamman palvelutarpeen ikäryhmät (iäkkäät) muiden ikäluokkien pienentyessä voimakkaasti. Rahoituslain vaatimus talouden tasapainosta kolmen vuoden taloussuunnittelukauden aikana näyttäytyy edellä mainitun jo lähtökohtaisesti riittämättömän rahoitustason vuoksi erittäin korkeana riskinä siitä, että lain vaatimuksia talouden tasapainosta laissa määritellyn aikajänteen puitteissa ei voida täyttää. Todennäköisyydet sille, että talouden tasapaino voitaisiin tiedossa olevat olosuhteet, ihmisten perustuslailliset sosiaali- ja terveydenhuollolliset oikeudet ja hyvinvointialueen tosiasialliset toimintamahdollisuudet sekä käynnissä oleva korkea inflaatio- ja muu kustannusten kasvuun vaikuttava kehitys huomioon ottaen saavuttaa, ovat pienet. Siten riski siitä, että rahoituslakiin perustuvaa taloussuunnittelukauden tasapainoa ei saavuteta, on erittäin suuri.

Edellä kuvatun riskiarvioinnin taustalla on myös arvio siitä, että Suomen perustuslakiin perustuvien yksilöiden perusoikeuksien turvaaminen, eli asukkaiden tarpeita vastaavien sote- ja palvelujen asianmukainen järjestäminen, on viime kädessä ensisijaista rahoituslain tasapainottamisen asettamiin aikatauluvaatimuksiin nähden.

Lainsäädännön ja rahoituksen riittämättömyyden riskeihin liittyy olennaisesti myös sote-lainsäädäntöön kirjatut tiukat palveluiden toteuttamistapaa koskevat kriteerit, kuten henkilöstömitoitusvaatimukset sekä riskit vastaavien lakiperusteisten vaatimusten tiukentumisesta, jotka lisäävät entisestään kustannusten kasvupainetta ilman riittävää lisärahoitusta valtiolta.

Lisäksi sote-palveluihin liittyvä tietosuojaja- ja tiedonhallinnan lainsäädäntö, erityisesti tiedon liikkumisen esteet asiakkaan

palvelupolun ei toimijoiden välillä, sekä muut säädöspohjaiset viranomaisvaatimukset vaikeuttavat jossain määrin jopa epätar-koituksenmukaisella tavalla asiakaspolkujen ja prosessien sujuvuuden ja vaikuttavuuden kehittämistoimia.

Taloutta ohjaavan lainsäädännön riskeiksi on tunnistettu myös hyvinvointialueen lainanottovaltuuksien mahdollinen riittämät-ömyys ja tarve turvautua lisälainanottovaltuus- ja/tai lisärahoi-tusneuvotteluihin.

Tässä riskiarviossa kuvattu lainsäädäntöön ja rahoitukseen liit-tyvä kehitys on omiaan luomaan EKHVA:lle jo vuoden 2024 ai- kana olosuhteet, joiden vuoksi hyvinvointialue asetetaan arvi-ointimenettelyyn. Arviointimenettelystä seuraavana riskinä on alueen autonomian menettäminen.

Keskeiset yllä listattujen riskien vähentämiseen tähtäävät toi- menpiteet ovat:

- Palveluverkon optimointi ja palvelujen kustannusvaikuttavuuden kehittäminen. Palvelujen suunnittelu alueellisesti optimoiden, potilas- ja asiakasohjauksen sekä palvelupolkujen ja palvelujen vaikuttavuuden kehittäminen. Huonokuntoisista ja ylimääräi- sistä toimitiloista poistuminen, liikkuvien ja digitaalisten palve- lujen kehittäminen sekä mahdollisuuksien mukaan kalliista osto- palvelusopimuksista irtautuminen. Maakunnallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehittäminen.
- Johtamiseen ja organisaatiokulttuuriin panostaminen henkilö- kunnan veto- ja pitovoiman lisäämiseksi sekä toiminnan vaikut- tavuuden parantamiseksi. Oman henkilökunnan palkkaaminen ja sitouttaminen, ostopalvelujen hallittu vähentäminen ja hankin- tojen laajamittainen kehittäminen, ottaen huomioon mm. erilai- set kumppanuussopimusperusteiset toimintamallit.
- EKHVA:n toimintaprosessien ja niiden vaikuttavuuden kehittä- minen, muun muassa laatu- ja kokonaisarkkitehtuurityön sekä vaikuttavuuteen perustuvien uudistuvien toimintamallien kehit- tämistyön avulla.

2 Toimialueiden talous ja toiminta 2024

Seuraavassa on todettu vastuualueiden painopisteet sekä toiminnalliset ja taloudelliset muutokset 2024.

2.1 Arjen tuen ja toimintakyvyn palveluiden tavoitteet

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet

Arjen tuen ja toimintakyvyn palvelut 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	4 772	3 487	-1 285	-26,9 %
Myyntituotot yhteensä	4 772	3 487	-1 285	-26,9 %
Maksutuotot	21 725	25 572	3 847	17,7 %
Tuet ja avustukset	1 495	1 542	47	3,1 %
Muut toimintatuotot yhteensä	3 795	3 790	-4	-0,1 %
TOIMINTATUOTOT	31 787	34 391	2 604	8,2 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
TOIMINTAKULUT			0	
Henkilöstökulut	-136 464	-146 590	-10 126	7,4 %
Palvelujen ostot	-130 926	-136 412	-5 486	4,2 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-111 547	-115 883	-4 337	3,9 %
Sisäiset palvelujen ostot	-19 379	-20 529	-1 150	5,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 794	-5 385	-590	12,3 %
Avustukset	-17 219	-18 759	-1 540	8,9 %
Muut toimintakulut	-17 900	-20 056	-2 156	12,0 %
TOIMINTAKULUT	-307 303	-327 201	-19 898	6,5 %
TOIMINTAKATE	-275 516	-292 810	-17 294	6,3 %
Valtion rahoitus*	0	0	0	
Muut rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
VUOSIKATE	-275 516	-292 810	-17 294	6,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-395	-482	-87	22,2 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-275 911	-293 292	-17 382	6,3 %
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-275 911	-293 292	-17 382	6,3 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-275 911	-293 292	-17 382	6,3 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-256 532	-272 764	-16 232	6,3 %

*KS2023 Sote valtionrahoitus siirretty YPalle

Arjen tuen ja toimintakyvyn toimialue muodostuu viidestä vastuualueesta, jotka ovat perhepalvelut, aikuisten monialaiset palvelut,

vammaispalvelut, toimintakyky- ja hoivapalvelut sekä arjen tuen ja toimintakyvyn yhteiset palvelut.

Arjen tuen ja toimintakyvyn palveluiden nettotoimintamenojen kasvu käyttösuunnitelmasta 2023 talousarvioon 2024 on -17,4 milj. eur. Tästä kasvusta:

- palkankorotusten vaikutus -9,6 milj. eur
- iäkkäiden ja vammaisten asumispalvelujen ostojen hinnankorotukset (sis. Toimintakeskus Suvannon vaikutus) -6 milj. eur
- uuden asumisyksikön (Pormestarinkatu) aloitus syksyllä 2023 (2024 varaus koko vuoden) -1,5 milj. eur
- avustusten kasvu (pääosin vammaisavustukset) -1,5 milj. eur
- vammaisten päivä- ja työtoiminnan kasvu (uudet yksiköt, hinnankorotukset) -1,2 milj.
- sisäisten erien kasvu (pääosin ICT) -1,2 milj. eur
- rakennusten vuokralojen kasvu indeksikorotuksista ja uusista sisäisistä kulujen kohdistuksista johtuen (ei sis. uusia yksiköitä) -0,9 milj. eur
- kuljetuspalveluiden kasvu hinnankorotuksista johtuen -0,9 milj. eur
- veteraanien palveluista maksettujen korvausten (muut myyntituotot) pieneneminen (veteraanien määrän vähentyminen) -0,9 milj. eur
- hinnankorotusten vaikutus mm. puhtaanapito- ja pesulapalveluissa, ravitsemuspalveluissa, diagnostiikkapalveluissa ja muissa palvelujen ostoissa -0,7 milj. eur
- uuden vammaisten asumisyksikön (Juhonkoti) aloitus 2024 keuhkolla -0,5 milj. eur
- hoitotarvikkeiden kasvu -0,3 milj. eur
- kotihoidon leasing-autokulujen kasvu (leasing-vuokrat, polttoaineet) -0,3 milj.
- asiakasmaksujen vuoden 2024 indeksikorotukset ja iäkkäiden ympärivuorokautisen ja yhteisöllisen asumisen asiakasmaksujen tarkistus 3,3 milj. eur

Yllä olevien erien lisäksi Arjen tuen ja toimintakyvyn palvelujen alueella talousarvion sopeutuksia on yhteensä 4,9 milj. eur, joista

- asumispalveluiden muutokset oman toiminnan ja ostopalveluiden välillä sekä asukaspaikkamäärissä 2,3 milj. eur
- sairauspoissaolojen ja muiden kuin sairauspoissaoloista johtuvien sijaiskustannusten sekä erilaisten erilliskorvauserien pienentäminen 1,8 milj. eur
- erilaisten ostopalvelujen ja aine- ja tarvikekulujen pienentäminen mm. omaa toimintaa tehostamalla ja toimintatapoja muuttamalla 0,6 milj. eur
- omaishoidon ennaltaehkäisevän tukiluokan lopettaminen 0,2 milj. eur

Toimialueen yhteisenä tavoitteena on peruspalvelujen vahvistaminen, asiakkaan oikea-aikainen palvelutarpeen mukainen palvelu sekä kustannusten kasvun hillintä.

Palveluprosesseja ja palvelupolkuja uudistetaan sekä kuvataan eri toimijoiden välillä. Verkostotyötä ja konsultaatiota kehitetään ja lisätään eri ammattikuntien kesken, myös muut toimialat huomioiden.

Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään kehittämisessä tavoitteellisesti. Integraatiota edistetään ja ollaan mukana omatiimimallin kehittämistyössä sotekeskuksissa. Rakenteellista sosiaalityötä kehitetään ja laaditaan rakenteellisen sosiaalityön toimintamalli Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle.

Palvelupolkujen sujuvuutta ja vaikuttavuutta vahvistetaan kehittämällä ja keskittämällä sosiaalipalvelujen asiakasohjausta.

Toimintakyky- ja hoivapalvelut

Toimintakyky- ja hoivapalvelujen tavoitteena on vastata ikääntyvän väestön lisääntyvään palveluntarpeeseen kustannustehokkailla ja vaikuttavilla asiakkaan palveluntarpeeseen perustuvilla palvelukokonaisuuksilla. Tavoitteena on edelleen kehittää yhteisöllisen asumisen konseptia ja kartoittaa asumispalvelukiinteistöjen mahdollisia muutostarpeita sekä toiminnanmuutoksia.

Kotihoidossa ja kotiin vietävissä palveluissa jatketaan digitalisaation ja tekoälyn kehittämistä ja hyödyntämistä. Teknologian ja tekoälyn avulla pyritään lisäämään kotihoidon toiminnan vaikuttavuutta sekä vastaamaan lisääntyvään palveluntarpeeseen.

Toimintakyky- ja hoivapalvelujen tavoitteena on, että toimintayksiköissä on riittävä ja osaava henkilökunta. Tarkastellaan asumispalveluissa henkilöstörakennetta huomioiden muidenkin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön hyödyntäminen toiminnassa. Kehitetään yksikkökohtaista henkilöstötarpeen määrittelyä, työvuorosuunnittelua sekä lisätään kotihoidossa henkilöstön liikkuvuutta.

Painopisteet 2024

- Ikäihmisten asumispalvelujen osittainen uudelleen organisointi huomioiden tilaratkaisut
- Palvelun, hoivan ja hoidon saatavuuden, saavutettavuuden ja oikea-aikaisuuden kehittäminen sekä prosessien tarkastelu ja sujuvoittaminen yhdessä asiakasohjausyksikön kanssa

- Palvelun, hoivan ja hoidon laadun, asiakaslähtöisyyden ja -osallisuuden sekä asiakas-/potilasturvallisuuden jatkuva parantaminen.
 - asiakkaan osallistuminen oman palvelun suunnitteluun
 - kaatumistapaturmien ennaltaehkäisy esim. hyödyntäen tekoälyn tuottamaa tietoa
 - sosiaalisen aktiivisuuden kasvu ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumisen yksiköissä hyödyntäen eri toimijoita
 - tekoälyn hyödyntäminen kotihoidon asiakkaan toimintakyvyn ja palveluntarpeen muutoksien ennakoinnissa
 - kotihoidossa kehitetään kuntoutuksen ja toimintakykyä tukevia malleja yhdessä fysioterapeuttien kanssa
- Virtuaalisen sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan vaikiinnuttaminen tukipalveluna

Perhepalvelut

Perhepalvelujen kehittäminen jatkuu yhdessä kuntien ja laajan alueellisen toimijaverkoston kanssa lapsi- ja perhepalveluita koskevissa maakunnallisissa ohjelmissa linjattujen periaatteiden mukaisesti. Kuntien (erityisesti opetustoimen ja varhaiskasvatuksen) kanssa yhteisillä toimintatavoilla vahvistetaan lasten, nuorten ja perheiden toimintakykyä sekä etsitään yhteisiä ennaltaehkäisy malleja. Lastensuojelun sosiaalityön ja yhteisten erityispalvelujen toimintaa kehitetään vastualueiden kesken. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin sekä alaikäisten päihdehoitoon kehitetään edelleen moniammatillisia ratkaisuja palveluiden parantamiseksi. Tavoitteena on myös palvelupolkujen kuvaamisen kautta selkiyttää ja kehittää yhdessä palveluita kokemusasiantuntijoiden, kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa entistä toimivammiksi palvelukokonaisuuksiksi.

Painopisteet 2024

- Palvelujen saatavuutta ja oikea-aikaisuutta kehitetään edelleen kaikilla palvelujärjestelmän tasoilla (hoito- ja palvelutakuun toteutuminen) muun muassa palvelupolkujen kuvaamisen kautta
- Kansalaisen ajanvarauksen mahdollisuuksia lisätään vaihtoehtona puhelinpalvelulle. Myös muita digitaalisia palveluja hyödynnetään palvelujen järjestämisessä ja kansalaisten omahoidon tueksi muun muassa sähköisen perhekeskuksen Omaperheosion kehittämisen myötä.

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelujärjestelmän vaikuttavuutta kehitetään muun muassa näyttöön perustuvien menetelmien laajentuvalla käytöllä, asiakasosallisuuden lisäämisellä ja yhteisen työn kehittämällä siten, että kiireellisten sijoitusten tarve vähenee.
 - Systeemisen työtteen laajentaminen ja vahvistaminen perhepalveluiden omien toimintayksiköiden välisen yhteistyön tehostamiseksi ja laajemminkin muiden vastualueiden kanssa tapahtuvan yhteistyön edistämiseksi.
 - Nuorten ahdistuneisuuden ja masennuksen hoito peruspalveluissa (IPC ja Cool Kids työmenetelmiä hyödyntäen).
 - Vanhemmuuden vahvistamiseen liittyvän työn jatkaminen (muun muassa Puolisoneuvola-toiminta, Ole läsnä lapsellesi- ja Lapset puheeksi - menetelmä).
 - Päihteillä oireilevien lasten ja nuorten kanssa työtä tekevien palveluissa vahvistetaan entisestään systeemisen työtteen ylläpitämistä ja monialaisen työn lisäämistä ja sen edelleen kehittämistä.
 - Lapsen hyvä tilanne - neuvonpitoa kehitetään edelleen myös muihin kuin erotilanteisiin sovellettavaksi toimintamalliksi.
 - Neuropsykiatrisen osaamiskeskuksen edelleen kehittäminen HAPPEE 2 hankkeessa.

Aikuisten monialaiset palvelut

Hyvinvointialue on mukana TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtoon liittyvässä valmistelussa (TE2024-uudistus) ja siinä yhteydessä valmistaudutaan myös työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun 1.1.2025 voimaan tuleviin muutoksiin. Työkyvyn arvioinnin ja tuen palveluja uudistetaan eri vastualueiden yhteisenä työnä ja luodaan hyvinvointialueelle perustason työkyvyn tuen palvelumalli.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa vahvistetaan perustason terapia-, hoito- ja kuntoutuspalveluja tiiviissä yhteistyössä HUS-vetoisen Terapiat etulinjaan -hankkeen kanssa. Kehittämistyöllä varmistetaan hoitotakuun toteutuminen ja tarkoituksenmukainen hoidon porrastus. Systeemistä toimintamallia viedään vahvasti eteenpäin myös työikäisten palveluissa. Päihdekuntoutujien asumispalvelut ja osallisuutta tukevat matalan kynnyksen palvelut ovat kehittämisen painopisteenä. Kehittämistyössä tarvitaan tiivistä yhteistyötä kuntien, niiden vuokra-asuntoyhtiöiden ja poliisin kanssa.

Hyvinvointialueen strategian, palvelustrategian ja henkilöstöohjelman mukaisesti panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamisen uudistamiseen, matalan kynnyksen helposti saavutettaviin peruspalveluihin sekä tunnistamme ja parannamme prosessien välistä yhteistä työtä mm. sairaalasta (ps-osastot) kotiutumisisissa. Myös kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien

ehkäisyohjelma sekä kansallinen päihde- ja riippuvuusstrategia ohjaavat toimintaamme. Talouden sopeuttamiskeinoja etsitään muun muassa ostopalveluita vähentämällä ja oman toiminnan vahvistamisella mm. osaamista lisäämällä ja etsimällä uudenlaisia integroituja toimintamalleja arkivaikuttavuuden parantamiseksi niin että raskaiden palveluiden palvelutarve vähenee.

Painopisteet 2024

- Asiakslähtöisyys ja osallisuuden vahvistaminen: Ihmisen työ- ja toimintakyky sekä arjessa pärjääminen, toiveet ja tavoitteet ohjaavat toimintaamme. Toimenpiteenä mm. sosiaalisen kuntoutuksen uudistaminen ja monipuolistaminen sekä päihdekuntoutujien asumisen ja osallisuutta vahvistavien palveluiden uudistaminen, myös päihteen sällivien asumisen ja matalan kynnyksen päiväkeskustoiminnan kehittäminen. Kokemusasiantuntijat ja 3. sektorin toimijat ovat tukenamme palvelujen kehittämisessä ja toteuttamisessa.
- Yhdessä toimiminen (systeminen ajattelu). Pois lähettämisen sijaan otamme kopin apua tarvitsevan arjesta ja varmistamme hoidon ja tuen jatkuvuuden. Toimenpiteenä mm. yksiköiden yhteisten palvelupolkujen kuvaaminen ja systemisen toimintamallin koulutukset ja käyttöönotto, osallistuminen sote-keskusten omatiimien toimintaan sekä monialaisen perustason työkyvyn palvelumallin pilotointi.
- Tietoon, tutkimukseen ja näyttöön perustuvan toiminnan vahvistaminen. Hoito ja palvelut ovat tavoitteellisia, vaikuttavia ja määrärekoisia. Toimenpiteenä mm. Terapiat etulinjaan -kehittäminen, sähköisten palvelujen edistäminen ja IPS-työhönvalmennuksen laajentaminen mm. mielenterveyskuntoutujien työelämämahdollisuuksien parantamiseksi.
- Varmistamme oikean osaamisen, oikeassa määrin oikeassa paikassa. Toimenpiteenä mm. olemassa olevan osaamisen parempi tunnistaminen ja hyödyntäminen ja suunnitelmallinen osaamisen lisääminen ja sen varmistaminen, että osaamisen lisäämisen kautta myös toiminta uudistuu.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluissa ennakoidaan palvelutarpeen kasvua ja paneudutaan yksilöllisten, asiakkaiden elämää tukevien käytäntöjen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Henkilöstön osaamista vahvistetaan, jotta pystytään vastaamaan omana palvelutuotantona vaativamman palvelun ja hoidon tarpeisiin. Palvelun tuottamisen suunnittelua tehdään suhteessa omatoiminta ja ostopalvelut.

Painopisteet 2024

- Moniammatillista yhteistyötä vahvistetaan luomalla yhtenäiset palvelumallit ja prosessit asiakasohjauksen ja -neuvonnan sekä

sosiaalityön ja erityispalvelujen toiminnan parantamiseksi ja palveluiden kehittämiseksi.

- Henkilöstöresurssit kohdennetaan oikein ja palveluja tarjotaan mahdollisimman kustannustehokkaasti, pitkäjänteisesti ja tarpeen mukaan.
- Asiakkaita ohjataan osallistumaan päätöksentekoon ja yhteisönsä toimintaan. Asumisen palveluja ja päivä- ja työtoimintaa monipuolistetaan tarjoamalla vaihtoehtoisia ja räätälöityjä palveluja. Varmistetaan, että palvelut ovat laadukkaita ja vastaavat valtakunnallisia kriteerejä.
- Osatyökykyisten vammaisten henkilöiden työllisyyttä edistetään ja työhönvalmennuspalvelun kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa jatkuu.
- Nousevan kustannuskehityksen hillitsemiseksi omaa palvelutuotantoa vahvistetaan sekä henkilöstön yhteistyötä, erityisosaamista ja ammattitaidon kehitetään.

Arjen tuen ja toimintakyvyn yhteiset palvelut

Sosiaalipalvelujen asiakasohjauksen kehittäminen.

2.2 Terveys- ja kuntoutuspalveluiden tavoitteet

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet

Terveys- ja kuntoutuspalvelut 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	6 693	6 683	-11	-0,2 %
Myyntituotot yhteensä	6 693	6 683	-11	-0,2 %
Maksutuotot	17 014	18 760	1 746	10,3 %
Tuet ja avustukset	2 201	2 267	66	3,0 %
Muut toimintatuotot yhteensä	200	50	-150	-75,0 %
TOIMINTATUOTOT	26 108	27 760	1 651	6,3 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
TOIMINTAKULUT			0	
Henkilöstökulut	-140 202	-145 570	-5 367	3,8 %
Palvelujen ostot	-110 819	-113 707	-2 887	2,6 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-93 270	-96 271	-3 001	3,2 %
Sisäiset palvelujen ostot	-17 550	-17 436	114	-0,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-34 470	-33 679	791	-2,3 %
Avustukset	0	0	0	
Muut toimintakulut	-21 553	-22 728	-1 175	5,4 %
TOIMINTAKULUT	-307 045	-315 683	-8 638	2,8 %
TOIMINTAKATE	-280 937	-287 923	-6 986	2,5 %
Valtion rahoitus*	0	0	0	
Muut rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
VUOSIKATE	-280 937	-287 923	-6 986	2,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 119	-1 319	-200	17,9 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-282 056	-289 242	-7 186	2,5 %
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-282 056	-289 242	-7 186	2,5 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-282 056	-289 242	-7 186	2,5 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-264 506	-271 806	-7 300	2,8 %

*KS2023 Sote valtionrahoitus siirretty YPalle

Terveys- ja kuntoutuspalveluiden toimialueen muodostavat perusterveydenhuollon (mukaan lukien suun terveydenhuolto), erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen vastualueet.

Terveys- ja kuntoutuspalveluiden nettotoimintamenojen kasvu käyttösuunnitelmasta 2023 talousarvioon 2024 on -7,2 milj. eur. Tästä kasvusta:

- palkankorotusten vaikutus -8 milj. eur

- perusterveydenhuollon lääkäripalveluostot (hoitotakuu) -1,7 milj. eur
- diagnostiikkapalveluiden hintojen korotukset -1,1 milj. eur
- hoitotarvikkeiden kasvu -0,8 milj. eur (sisältää mm. ilmaisjakelutarvikkeet)
- puhtaanapito- ja ruokapalvelut -0,8 milj. eur
- ulkoisten toimitilavuokrien kasvu (ei tilamuutoksia) -0,6 milj. eur
- keskussairaalan sisäisen vuokrakulun kasvaminen -0,5 milj. eur
- silmäyksikön erikoislääkäripalvelutuksesta ja ylilääkäriosto -0,3 milj. eur
- poistojen kasvu -0,2 milj. eur
- sisäisten palveluostojen muutokset 0,1 milj. eur
- veriotot ennusteen 2023 mukaisiksi 0,2 milj. eur
- erikoissairaanhoidon lääkekustannukset vuoden 2023 ennusteen mukaisiksi 0,7 milj. eur
- Kelan korvattavuuden hyödyntäminen tiettyjen lääkevalintojen ja -valmisteiden osalta 0,8 milj. eur
- asiakasmaksujen vuoden 2024 indeksikorotukset 1,7 milj. eur
- muiden kuin edellä mainittujen erien muutokset ovat yhteensä -0,4 milj. eur.

Yllä olevien erien lisäksi Terveys- ja kuntoutuspalveluiden alueella talousarvion sopeutuksia on yhteensä 3,7 milj. eur, joista

- perusterveydenhuoltotasoisten osastopaikkojen vähennys 1,2 milj. eur
- sairauspoissaolojen ja muiden kuin sairauspoissaoloista johtuvien sijaiskustannusten sekä erilaisten erilliskorvauserien pienentäminen 1,4 milj. eur
- erilaisten ostopalvelujen ja aine- ja tarvikekulujen pienentäminen mm. toimintatapoja muuttamalla 1,1 milj. eur

Kuntoutuksen painopisteet 2024

Henkilöstöön panostaminen

- Valmentavan johtamisen osaamisen vahvistaminen
- Esihenkilöstön muutosjohtamisosaamisen vahvistaminen talousopeuttamistilanteessa
- Tutkivan oppimisen mallin jalkauttaminen vahvistamaan osaamisen jatkuvaa kehittämistä sekä työhyvinvointia
- A-tornin muuton suunnittelu ja toteuttaminen

Palveluiden sujuvuus ja prosessit kuntoon

- Yhteinen tulevaisuus hanketyössä kehitetyn Tule-oireisten hoidon tarpeen arviointi -mallin jalkauttaminen käytäntöön yhteistyössä perusterveydenhuollon ja Kaiku24:n kanssa.
- Kotihoidon, asumisen yksiköiden ja kotikuntoutuksen yhteisessä pilotissa kehitetyn yhteistyömallin jalkauttaminen ja levittäminen maakunnan alueelle
- Potilasvirtauksen sujuvoittaminen asiakasprosessin kaikissa vaiheissa
- Toimintakyky osaamisen lisääminen ja ICF-viitekehyksen käytäntöön vieminen osaksi palveluprosesseja
- Työkykyarviointiprosessin kehittäminen yhteistyössä Artun kanssa

Hoidon porrastus ja erityistä huomiota vaativat asiakkuudet kuntoon

- Muistiasiakkaiden palveluprosessin parantaminen horisontaalisella ja vertikaalisella tasolla
- Palliatiivinen hoitajakonsultaatiomalli kehittäminen ja käytäntöön vienti koko Ekhva:n alueella (HUS Finnpal -jatko)
- Puheterapian etäpalvelun kehittäminen
- Ryhmämuotoisen kuntoutuksen kehittäminen ottamalla käyttöön uusi ryhmäkuntoutusinterventio GLAD tuki- ja liikuntaelin (TULE)-oireisten asiakkaiden kohdalla
- Päivystyksessä työskentelevän fysioterapeutin tehtävänkuvan arviointi ja vakiinnuttaminen

Erikoissairaanhoidon painopisteet 2024

Henkilöstöön panostaminen

- Strategian mukaisen organisaatiokulttuurin edistäminen sairaalan toiminnoissa. Vahvistetaan yksiköiden ja ammattiryhmien rajat ylittävää yhteistä potilaslähtöistä johtamiskulttuuria ja tekemistä
- Laajan päivystyksen sairaalan imagon ja toimintaedellytysten turvaaminen ja vahvistaminen. Merkittävänä osatekijöinä ovat henkilöstön, osaamisen, riittävyyden ja aktiivisen työhyvinvoinnin ja potilasturvallisuuskulttuurin kehittäminen.

Palveluiden sujuvuus ja prosessit

- Potilaan näkökulmasta tarkoituksenmukaisten ja sujuvien sekä hyvän potilaskokemuksen mahdollistavien prosessien kehittäminen sairaalan sisällä ja yhdessä hyvinvointialueen muiden vastualueiden kanssa.
- sekä organisaatiolähtöisen häiriökysynnän systemaattinen tunnistaminen ja vähentäminen.
- Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen sähköisessä asiointissa ja päätöksenteossa (tietojohdaminen ja toiminnanohjaus).
- Toiminnan kehittäminen tuottavuuden, vaikuttavuuden, kustannusvaikuttavuuden sekä kestäväen kehityksen näkökulmat huomioiden.

Perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon painopisteet 2024

Hoidon porrastus ja jatkuvuus

- Tulevaisuuden Sotekeskus- ohjelman avulla kehitetty Omatiimi-malli on käynnistetty kaikissa sote-keskuksissa. Tiimimallin myötä otetaan käyttöön asemittain jatkuvan parantamisen malli. Omahoitajuuden kehittäminen jatkuu osana moniammatillista työtapaa. Moniammatillisella tiimityöllä parannetaan monipalveluasiakkaiden ohjautuvuutta, oikea-aikaista avun saantia ja vähennetään häiriökysyntää.
- Omatiimimallilla parannetaan hoidon jatkuvuutta, samalla hoidon saatavuus paranee.
- Tuki- ja liikuntaelin -oireisten ohjautuvuuden parantaminen yhteistyössä kuntoutuspalvelujen kanssa parantaa hoitoon pääsyä, kun lääkäriaikoja vapautuu tuki- ja liikuntaelin -oireisilta, jotka saavat oikean avun fysioterapeutilta.
- Kaiku24:n ja terveys- ja hyvinvointiasemilla työskentelevien ammattilaisten yhteistyötä tiivistetään, samalla toimintatavat yhtenäistyvät ja yhdenvertaisuus alueittain toteutuu paremmin. Etä-vastaanottojen vaikuttavuutta seurataan ja ohjautuvuutta edelleen kehitetään yhteistyössä, samoin kuin muita digitaalisia palveluja.
- Suun terveydenhuollossa pystytään vastaamaan kiristyvään hoitotakuuseen mittarina Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta saatava hoitoon pääsy tieto hammashoitoloissa.
 - Turvataan hoitotakuulainsäädännössä vaadittu erikoishammaslääkäripalvelu.

- Suun terveydenhuollossa hoitoa saaneiden potilaiden hoidot valmistuvat kohtuajassa mittarina ns. tyypillisen potilaan hoitajaksojen pituudet hoitokertojen määrällä ja aikana.
- Kehittämistyötä kohdistetaan haavoittuvassa asemassa oleviin potilasryhmiin. Tässä puitekehityksenä RRF 2 hanke. (lökkäät)

2.3 Pelastustoimen tavoitteet

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet

Pelastustoimi 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	20	0	-20	-100,0 %
Myyntituotot yhteensä	20	0	-20	-100,0 %
Maksutuotot	150	170	20	13,3 %
Tuet ja avustukset	14	33	18	129,3 %
Muut toimintatuotot yhteensä	0	0	0	
TOIMINTATUOTOT	184	203	18	10,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
TOIMINTAKULUT			0	
Henkilöstökulut	-9 416	-10 120	-704	7,5 %
Palvelujen ostot	-2 657	-2 809	-152	5,7 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-1 460	-1 517	-56	3,9 %
Sisäiset palvelujen ostot	-1 197	-1 292	-96	8,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 034	-1 015	19	-1,8 %
Avustukset	-320	-250	70	-21,9 %
Muut toimintakulut	-4 000	-3 805	195	-4,9 %
TOIMINTAKULUT	-17 427	-18 000	-573	3,3 %
TOIMINTAKATE	-17 243	-17 797	-555	3,2 %
Valtion rahoitus	13 935	14 314	379	0
Muut rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
VUOSIKATE	-3 308	-3 483	-175	5,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-114	-247	-133	116,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-3 422	-3 730	-308	9,0 %
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 422	-3 730	-308	9,0 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-17 357	-18 044	-687	4,0 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-16 160	-16 752	-592	3,7 %

Pelastustoimen nettotoimintamenojen kasvu käyttösuunnitelmasta 2023 talousarvioon 2024 on -0,7 milj. eur. Tästä kasvusta:

- palkankorotusten vaikutus -0,6 milj. eur
- palvelutasopäätöksen mukainen virkapohjien lisäys valmiuden alueelle -0,3 milj. eur
- sisäisten erien kasvu (pääosin ICT) -0,1 milj. eur
- vuokratulot 0,1 milj. eur

Yllä olevien erien lisäksi Pelastuslaitoksen alueella talousarvion sopeutuksia on yhteensä 0,2 milj. eur, joista

- sairauspoissaolojen ja muiden kuin sairauspoissaoloista johtuvien sijaiskustannusten sekä erilaisten erilliskorvauserien pienentäminen 0,1 milj. eur
- ostojen, jakeluaseman lakkauttamisen, ICT-kustannusten ja avustusten pienentäminen sekä sopimuspalokuntien toiminnan ohjauksen tehostaminen yhteensä 0,1 milj. eur

Pelastustoimialan palveluita tuottaa Etelä-Karjalan pelastuslaitos, joka vastaa alueen pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä. Pelastuslaitos huolehtii pelastuslain (379/2011) mukaisesti alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Toiminnan tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Pelastuslaitos huolehtii alueellaan pelastustoimen valvontatehtävistä, väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä ja pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos ylläpitää ja edistää Etelä-Karjalan hyvinvointialueella kokonaisturvallisuutta. Tämä tarkoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittamista ja koordinaatiota hyvinvointialueella. Kokonaisturvallisuudessa huomioidaan turvallisuuden arvoketju ja erityisesti siihen sisältyvä ennakointi ja riskienhallinta. Pelastuslaitos tuottaa palvelutasopäätöksen mukaiset pelastustoimen toimialan palvelut sekä sovitut terveystoimen vastuulla olevat ensivasteen palvelut. Toimialan tehtäviin kuuluu onnettomuusriskeistä tiedottaminen sekä onnettomuustilanteiden ehkäisy. Pelastuslaitos koordinoi onnettomuustilanteissa ja niihin varautumisessa käytettäviä viranomais- ja vapaaehtoisresursseja.

Painopisteet 2024

Etelä-Karjalan pelastuslaitos vastaa kaikissa olosuhteissa siitä, että pelastuslaitokselle säädetyt tehtävät suunnitellaan ja toteutetaan mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että

onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Toimialan strategiset painopisteet perustuvat pelastustoimialan la-
kisääteisiin tehtäviin sekä kykyyn toimia tehokkaasti ja ennakoiden
muuttuvassa toimintaympäristössä. Kokonaisturvallisuuden yh-
teensovittaminen ja koordinointi on uusi strateginen painopiste hy-
vinvointialueen järjestämisvastuun muutoksen myötä.

- Onnettomuuksien määrän ja niistä aiheutuvien vahinkojen mää-
rän lasku
- Kyky pelastaa ihmiset, omaisuus ja ympäristö onnettomuustilan-
teessa tehokkaasti
- Valmius toimia suuronnettomuustilanteissa, häiriötilanteissa ja
poikkeusoloissa
- Palvelun kysynnän ja toimintaympäristön muutoksen ennakointi
sekä toiminnan jatkuva kehittäminen
- Varautumisen ja valmiussuunnittelun, kokonaisturvallisuuden
yhteensovittaminen ja koordinointi sosiaali- ja terveydenhuollon
sekä pelastustoimen kesken.

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen tulee toiminnassaan noudattaa li-
säksi sisäministeriön strategisia tavoitteita pelastustoimialalle
2023–2026.

2.4 Yhteisten palveluiden tavoitteet

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä strategiset painopisteet

Yhteiset palvelut 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 940	3 316	376	12,8 %
Myyntituotot yhteensä	2 940	3 316	376	12,8 %
Maksutuotot	0	0	0	
Tuet ja avustukset	7 613	7 751	138	1,8 %
Muut toimintatuotot yhteensä	525	859	334	63,7 %
TOIMINTATUOTOT	11 077	11 925	848	7,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
TOIMINTAKULUT			0	
Henkilöstökulut	-18 754	-19 280	-526	2,8 %
Palvelujen ostot	11 592	10 715	-876	-7,6 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-26 534	-28 542	-2 008	7,6 %
Sisäiset palvelujen ostot	38 125	39 257	1 131	3,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 337	-2 809	528	-15,8 %
Avustukset	-288	-358	-70	24,3 %
Muut toimintakulut	7 593	8 274	681	9,0 %
TOIMINTAKULUT	-3 194	-3 457	-263	8,2 %
TOIMINTAKATE	7 883	8 468	585	7,4 %
Valtion rahoitus*	528 094	554 375	26 280	5 %
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1 056	-1 777	-721	68,3 %
VUOSIKATE	534 922	561 066	26 144	4,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 104	-6 968	136	-1,9 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	527 817	554 098	26 280	5,0 %
Varausten ja rahastojen muutos	277	277	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	528 094	554 375	26 280	5,0 %
NETTOTOIMINTAMENOT	0	0	0	-98,6 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-38 125	-39 257	-1 131	3,0 %

*KS2023 Sote valtionrahoitus siirretty YPalle

Yhteisten palveluiden nettotoimintamenot ilman sisäisiä palveluiden ostoja kasvavat vuoden 2023 käyttösuunnitelman ja vuoden 2024 talousarvion välillä -1,1 milj. eur. Tästä muutoksesta:

- Projektien ja hankkeiden nettotoiminnan kasvu -0,1 milj. eur, josta

- VM-rahoituksen alaiset avustustuotot sekä kustannukset 3,0 milj. eur (nettovaikutus hyvinvointialueella nolla)
 - tuotot 3,0 milj. eur
 - henkilöstökulujen osuus 0,9 milj. eur
 - asiantuntijapalvelut 1,2 milj. eur
 - ICT-palvelut 0,7 milj. eur
 - muut kulut 0,2 milj. eur

- muiden projektien nettotoiminnan kasvu -0,1 milj. eur, joka jakaantuu:
 - avustustuottojen vähentyminen -2,2 milj. eur (hankkeiden määrä vähäisempi vuonna 2024)
 - henkilöstökulujen pieneneminen 0,7 milj. eur
 - palveluiden ostojen ja muiden kulujen vähentyminen 1,2 milj. eur
 - poistojen pieneneminen 0,2 milj. eur (kehittämismenoja ei enää aktivoida hyvinvointialueella)

- Muiden toiminnan tuottojen kasvu 0,7 milj. eur (ilman hanketoiminnan tuottoja), josta:
 - vuokratuottojen kasvu 0,3 milj. eur
 - HUS:lta edelleen laskutettava myynti (vastaavasti kulut nousevat) 0,4 milj. eur

- Muun toiminnan kulujen kasvu -1,1 milj. eur (ilman hanketoiminnan kuluja), josta:
 - henkilöstökulujen kasvu -0,4 milj. eur
 - ulkoisten palveluiden ostojen kasvu -0,9 milj. eur, josta ICT-palvelut kasvavat yleisen kustannusten nousun vuoksi -0,7 milj. eur
 - aineiden ja tarvikkeissa vähennys (höyryn käytöstä luopuminen) 0,2 milj. eur
 - avustusten kasvu (liittyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuyksikön tekemään yhteistyöhön järjestöjen kanssa, joille jaetaan kumppanuusavustuksia) -0,1 milj. eur
 - muiden toimintakulujen vähennys 0,7 milj. eur, josta 0,4 milj. eur johtuu vuodelle 2023 budjetoidun henkilöstön kehittämisrahan poistumisesta (kehittämisrahaan liitettyjä tavoitteita edistetään vuonna 2024 valtion vakiinnuttamisavustuksen resurssilla erikseen päätettävällä tavalla)

- o rahoituskulujen kasvu johtuen uusien lainojen korkokuluista - 0,7 milj. eur
- o poistojen ja arvonalentumisten kasvu -0,1 milj. eur

Yhteiset palvelut ja painopisteet 2024

Yhteiset palvelut on organisoitunut seuraaviin vastuualueisiin rinnastuviin vastuukokonaisuuksiin: strategia- ja päätöksenteon tuen palvelut, vaikuttavuus-, talous- ja tietopalvelut, henkilöstöpalvelut (HR), tukipalvelut sekä viestintäpalvelut.

Yhteisten palveluiden tarkoituksena on kehittää hyvinvointialueen toimintajärjestelmää siten, että strategian toteuttaminen on mahdollista ja strategia lähtee systemaattisesti johdettuna toteutumaan. Tämä tapahtuu kolmen arvovirran kautta: tiedon arvovirta, toiminnan muutoksen tuen arvovirta ja hallinnon arvovirta.

Tiedon arvovirran kautta johtamisen tueksi tuotetaan tietoa, joka mahdollistaa tietoon perustuvan päätöksenteon.

Toiminnan muutoksen tuen arvovirta vahvistaa johtamisen muutostyötä kaikilla organisaation tasoilla.

Hallinnon arvovirta mahdollistaa tehokkaan hallinnon viranomaisasioinnin toteutumisen sekä hyvinvointialueen sisällä, että sen sidosryhmien kanssa.

Tavoitteena on, että vuoden 2024 aikana strategian toimeenpanon tueksi määritellään nykyistä selkeämpi tapa kuvata palvelujen integraatiota sekä systemaattinen strategian toteutumisen seuranta perustuen osaltaan myös TAT-malliin pohjautuvaan tavoitteiden johtamiseen ja seurantaan.

Strategia- ja päätöksenteon tuen palvelut:

Yhteisten palvelujen strategia- ja päätöksenteon tuen palvelut tukevat tiedon, toiminnan muutoksen ja hallinnon arvovirtoja toteuttamalla seuraavia palveluita:

- päätöksenteon tuen ja johdon hallintopalvelut
- strategiapalvelut sekä konsernijohtamisen tuki ja ohjaus
- laki- ja tietosuoja-asiantuntijapalvelut
- järjestö- ja sidosryhmäyhteistyö

- SOTE-turvallisuus- ja varautumisen toiminnot
- laatu- ja riskienhallintatoiminnot
- omavalvonta.

Edellä kuvattujen palvelujen painopisteenä vuodelle 2024 on uudistuvaa organisaatiokulttuuria heijastelevan johtamis- ja toimintajärjestelmän kehittämisen ja käyttöönoton tukeminen. Lisäksi hyvinvointialueen tulee kyetä tekemään vuoden 2024 aikana monia laajakantoisia päätöksiä talouden sopeutusvaatimukseen vastaamiseksi, joten organisaation päätöksenteon valmistelu- ja asiantuntijapalveluilla on merkittävä rooli tarvittavan päätöksentekokyvyn tukemisessa.

Uudistuvaan organisaatiokulttuuriin painopisteet vuodelle 2024 liittyvät erityisesti johtamisjärjestelmän ja johtamisen kehittämiseen, TAT-toimintamallin kokonaisvaltaiseen käyttöönottoon, jatkuvan parantamisen, asiakaskokemuksen johtamisen sekä laatutyön toimintamallien vahvistamiseen, osallisuuden ja kumppanuusperusteisten toimintamallien sekä organisaation päätöksentekokyvyn kehittämiseen ja varmistamiseen. Kumppanuusperusteisten toimintamallien kehittämisen keskiössä ovat vahvistuvat kumppanuudet kolmannen sektorin toimijoiden, kuntien sekä muiden alueen toimijoiden kanssa. Tähän liittyy erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin panostavan ns. Islannin malliin pohjautuvan Etelä-Karjalan mallin yhteistyöverkoston ja toimintamallien käynnistämisen tukeminen.

Sosiaali- ja potilasvastaavatoimintaa koskeva lainsäädäntö on uudistumassa 1.1.2024 alkaen. Em. toiminnan järjestämisen mallia on tarkoitus tarkastella tulevan vuoden aikana perustuen uudistuvan lainsäädännön vaatimukseen ja käytännön toteutusvaihtoehtoihin. Vuoden 2024 ajan toiminta järjestetään soveltuvin osin aiempaan tapaan yhteistyössä Kaakkois-Suomen osaamiskeskus Socom Oy:n kanssa. Sosiaali- ja potilasasiamiestoimintaan käytettävissä olevia resursseja on lisätty 0,6 henkilötyövuotta suhteessa aiempaan tavoitteena turvata tarpeita vastaavat asiamiespalvelut hyvinvointialueen asukkaille.

Tukipalvelut

Yhteisiin palveluihin kuuluva Tukipalvelut sisältää seuraavat toiminnot:

- Tekniset palvelut ja tilahallinta
- Julkisten hankintojen toiminnot
- Logistiikka- ja materiaalihallinnon toiminnot

- Asiakirjahallinnon toiminnot
- Keskitetyt sihteeripalvelut ja asiakasmaksut

Hyvinvointialueen oma ruokapalvelutoiminta

Tukipalveluissa toimintavuotta 2024 koskevien valtuuston nähden sitovien tavoitteiden toimeenpanoon osallistuvat erityisesti hankinta- ja teknisten palveluiden tiimit.

Tavoitteena on kehittää hyvinvointialueelle järjestöyhteistyön ja julkisten hankintojen kumppanuusmalli yhteistyössä hyvinvointialueen palveluntuotannon, hankintojen sekä yritysten ja järjestöjen edustajien kanssa. Kumppanuusmallille luodaan myös vaikuttavuuden seurantamalli.

Lisäksi hyvinvointialueen toimitiloihin liittyvää palveluverkkopäästöistä valmistellaan alkuvuoden 2024 aikana tiiviissä yhteistyössä palveluntuotannon, teknisten palveluiden ja kuntien edustajien kanssa. Samaan kokonaisuuteen liittyy hyvinvointialueen investointisuunnitelmien ja käynnissä olevien tai käynnistyvien investointien toteuttamisen painopisteet myös ensi vuoden aikana.

Osana arkityön sujuvuuden kehittämistä tukipalveluissa vuoden 2024 painopisteenä on myös sihteeripalvelujen toimintojen kehittäminen.

Vaikuttavuus-, talous- ja tietopalvelut

- Talouspalveluiden painopisteenä vuonna 2024 on oman toimintansa kehittäminen siten, että yksikkö tukee tiedontuotannon arvovirran suorituskyvyn parantumista. Käytännön toimina tämä tarkoittaa palveluiden kustannuslaskentamallin kehittämistä ja talousjohtamisen painopisteen siirtymistä kohti palvelukokonaisuuksien kustannusten hahmottamista ja niiden talousjohtamisen tukea.
- Tietohallinnon painopisteenä vuonna 2024 on johtaa kokonaisarkkitehtuurin hallintamallin käyttöönottoa hyvinvointialueella sisältäen arkkitehtuurin hallintaan tarvittavien työkalujen käyttöönoton sekä toimintamallin jatkokehittämisen. Arkkitehtuurin hallinnan kehittyminen on ehdoton edellytys prosessijohtamisen kypsyyden kasvattamiselle ja kaikkien yhteisten palveluiden arvovirtojen kehittymiselle sekä hyvinvointialueen sidosyksiköiden palveluntuotannon roolien selkeyttämiselle ja kehittämiselle. Tietohallinnon toisena painopisteenä vuonna 2024 on tietoturvanhallintajärjestelmän käyttöönoton johtaminen. Lisäksi tietohallinnon keskeisenä tehtävänä on turvata hyvinvointialueen tietojärjestelmäpalveluntuotannon häiriötön toiminta sekä vuodelle

2024 suunniteltujen kriittisten lakisäätöjen järjestelmäpäivitysten onnistunut läpivienti.

- Digitalisaation asiantuntijapalveluiden painopisteenä vuonna 2024 on johtaa hyvinvointialueen digitaalisen asiointialustan käyttöönottoa ja siihen liittyvää toimintamallien kehittämistä.
- Raportointi ja analytiikkapalveluiden painopisteenä vuonna 2024 tietojohtamisen mallin kehittäminen yhdessä tietohallinnon ja talouspalveluiden kanssa siten, että palveluiden kustannusvaikutavuusmallinnus on mahdollista.
- TKKI-toiminnan painopisteenä vuonna 2024 hyvinvointialueen oman kehittämistoiminnan tilannekuvan ylläpito ja muutoksen tuen arvovirran kuvaaminen, kehittäminen ja johtaminen. Lisäksi TKKI-toiminnassa painopisteenä on aihepiiriin liittyvien sidosryhmien kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen ja prosessien sujuvoittaminen.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluiden painopiste vuonna 2024 on kolmen HYTE-kärkiohjelman vaatimien toimenpiteiden edistämässä. Kärkiohjelmat ovat Sopuisa, Sutjakka ja Ikkäystävällinen Etelä-Karjala. Työssä huomioidaan yhdyspinnat kuntiin, järjestöihin ja muihin sidosryhmiin. HYTE-kärkiohjelmat vastaavat myös maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman yhteisesti sovittuihin teemoihin elintavat ja mielen hyvinvointi.

Henkilöstöpalvelut (HR)

HR-palveluiden ydintehtävä on osana yhteisten palveluiden tukikonaisuutta tukea johtoa ja esihenkilöstöä kokonaisvaltaisessa henkilöstövoimavarojen johtamisessa ja koordinoinnissa sekä EK-HVAlle vahvistetun strategian arkista toimeenpanoa tukevassa henkilöstöjohtamisessa.

Painopisteet vuonna 2024

Vuonna 2024 HR tukee yhteisissä palveluissa tunnistettuja arvovirtoja seuraavasti:

1. Tiedon arvovirta: HR kehittää henkilöstöön liittyvää tietoa ja analytiikkaa ja toimii johdon ja esihenkilöiden kumppanina sen tulkinnaissa henkilöstöresurssien ennakoinnin, suunnittelun sekä tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan käytön tueksi (mm. henkilöstötiedon analytiikan, ennakoinnin ja raportoinnin kehittäminen HR-järjestelmän käyttöönottoprojektin vanavedessä)
2. Toiminnan muutoksen tuen arvovirta: HR sparraa uudistuvan organisaatio- ja johtamiskulttuurin, toimintajärjestelmän ja sitä tukevan johtamisjärjestelmän juurruttamisessa (mm. esihenkilöiden osaamisvaatimusten määrittely, perehdytyksen ja valmennuksen

uudistaminen sekä työyhteisöviestinnän kehittäminen yhdessä viestinnän kanssa)

3. Hallinnon arvovirta: HR varmistaa sisäistä ja ulkoista työnantajainnetta ja työntekijä/hakijakokemusta sekä tehokasta sisäistä resurssien kohdentamista (mm. työnantaja- ja palvelussuhdepalveluiden sekä rekrytoinnin ja työnantajabrändin, sijaisjärjestelyiden ja työvuorosunnittelun kehittäminen)

Vuoden 2024 kriittisenä yleisenä haasteena ovat syksyllä 2023 käynnistyvät yhteistoimintaneuvottelut, joiden juoksutus ja toimeenpano aidossa yhteistoiminnan hengessä edellyttää jatkuvaa sisäistä viestintää ja vuoropuhelua henkilöstön edustajien kanssa sekä tukea esihenkilölle ja johtamiseen.

Viestinnän palvelut

Viestintäpalvelut tukevat edellä kuvattujen arvovirtojen toteutusta vuonna 2024:

- Lisäämällä ennaltaehkäisevää tietoa, kehittämällä kansalaisten taitoja sekä kertomalla saavutettavista palveluistamme. Tavoitteleminen väestön parempaa hyvinvointia, terveyttä sekä turvallisuutta. Ennaltaehkäisevässä työssä korostuu yhteistyö kuntien kanssa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen viestinnässä.
- Kehittämällä työyhteisöviestintää yhdessä työntekijöidemme ja esihenkilöidemme kanssa, jotta meillä olisivat töissä Suomen onnellisimmat työntekijät.
- Kehittämällä asiakasohjausta ja vähentämällä viestinnän keinoin häiriökysyntää.
- Vahvistamalla kumppanitoimintaa ja osallisuutta viestinnän keinoin.
- Vahvistamalla viestinnän keinoin hyvinvointialueen mainetta luotettavana, aktiivisena ja vetovoimaisena toimijana.

2.5 Aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Aluevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet talousarviovuodelle 2024 perustuvat aluevaltuuston vahvistamassa strategian toimeenpano-ohjelmassa kuvattuun vuositasoasetantaan.

Strategian toimeenpano-ohjelman mukaisesti strategiakauden 2023–2025 yhtenä keskeisenä painopisteenä on ensivaiheessa organisaatio- ja johtamiskulttuurin uudistaminen.

Vuoden 2024 toiminnan painopisteiden keskittyessä strategiaan ja

palvelustrategiaan perustuvien uudistuvien toimintamallien luomiselle, asetettavat vuositavoitteet perustuvat pitkälti uudenlaisten toimintamallien ja vaikuttavuusseurannan määrittelyyn numeeristen tavoitteiden sijaan. Lisäksi vuodelle 2024 määriteltyjen valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden kokonaisuudessa talouden tasapainaisuuden tavoite pitää sisällään erikseen aluevaltuuston vahvistaman tuottavuus- ja sopeutusohjelman (2024–2026) toimeenpanon. Tämä tavoite itsessään sisältää näin ollen taloudellisiin sopeutusvaatimuksiin perustuvat numeeriset tavoitteet toiminnan uudistamiselle.

PALVELUSTRATEGIALINJAUS / Palvelutasopäätös (Pela)	TAVOITE v. 2024
<p>Toteutamme strategiamme ja arvojemme toimeenpanon edellyttämän organisaatiokulttuurin muutoksen, minkä seurauksena johtaminen ilmentää kaikilla tasoilla arvojamme sekä tukee strategiatavoitteidemme toteutumista tiimien autonomiaa lisäten.</p>	<p>EKHVA:n uudistunut, uutta organisaatiokulttuuria heijasteleva johtamis- ja toimintajärjestelmä on otettu täysimittaisen käyttöön (kyllä/ei).</p> <p>Esihenkilöiden 360-mittaukset ja niihin liittyvät kehityssuunnitelmat tehty kaikille vastuualuejohtajille ja palvelupäälliköille (osuus toteutettu)(kyllä/ei).</p> <p>Mitä kuuluu -kyselyn vastausaktiivisuus nousee ja on 63 % tai parempi (kyllä/ei).</p> <p>Mitä kuuluu -kyselyssä johtamista koskevan aihealueen myönteisten väittämien keskiarvo on yli 70 %.</p>
<p>Toteutamme asiakaslähtöiset toiminnalliset uudistukset sekä näihin perustuvat tila- ja palveluverkkoratkaisut. Kiinteiden toimitilojen määrä ja niihin liittyvät kulut pienenevät olennaisesti.</p>	<p>Talouden sopeutustarpeisiin vastaava palveluverkkopäätös on tehty ja sen toimeenpano on käynnistetty (kyllä/ei).</p> <p>Liikkuvilla ja paikkariippumattomilla palveluilla täydennetty kivijalkapalveluita säästöjä tavoittaen (kyllä/ei).</p>
<p>Turvaamme laajan päivystyksen sairaalan ja tunnistamme sen merkityksen sote-palveluiden alueellisen saatavuuden turvaamiselle pitkällä aikajänteellä.</p>	<p>Laajan päivystyksen sairaalan edellytykset (osaajat, resurssit, jne.) turvattu Etelä-Karjalassa (kyllä/ei).</p>

PALVELUSTRATEGIALINJAUS / Palvelutasopäätös (Pela)	TAVOITE v. 2024
Turvaamme eteläkarjalaisille laajan päivystyksen sairaalan palveluiden edellytykset.	
Saavutamme talouden tasapainon v. 2023–2026 aikana toteutettavin kehittämisen- ja sopeutustoimenpitein.	<p>Talouden sopeutusohjelman 2024 – 2026 mukaiset toimenpiteet käynnistetty (kyllä/ei).</p> <p>Sopeutusohjelmaan perustuvat vuodelle 2024 määritellyt sopeutukset ovat toteutuneet (kyllä/ei).</p>
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen toteutuvat monialaisesti, perustason palveluita ja ehkäisevän terveydenhuollon (neuvola- ja kouluterveydenhuollon) vaikuttavuutta vahvistamalla.	<p>Kouluterveyskyselyn (joka 2. vuosi) tai muun lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen tulokset osoittavat lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin parantuneen. (kyllä/ei)</p> <p>Sähköisen perhekeskuksen käyttöönotto toteutettu (kyllä/ei).</p>
Mielenterveys- ja päihdepalveluissa ehkäisevien palvelujen sekä hoitopalvelujen saatavuutta lisätään perustasolla.	<p>Matalan kynnyksen päivätoiminnan käynnistäminen sekä toimintamallin tavoitteet ja seuranta määritelty (kyllä/ei).</p> <p>Terapianavigaattorin ja ohjatun omahoidon käyttöönotto sote-keskuksissa ja ensilinjan hoidon tarpeen arvioinnissa (kyllä/ei).</p>
Ikäihmisten palvelut kyetään palvelutarpeen kasvusta huolimatta tarjoamaan kaikin osin lakien asettamien minimivaatimusten mukaisesti. Digitaalisia toimintamalleja otetaan laajasti käyttöön kotona asumisen ja asumispalvelujen tueksi ja ympärivuorokautisen asumisen tarpeen hillitsemiseksi.	<p>Odotusaika päätöksestä palvelun alkamiseen toteutuu laissa määritellyissä puitteissa (kyllä/ei).</p> <p>Ympäri vuorokautisen asumisen henkilösitömitoitukset toteutuneet vaatimusten mukaisina (kyllä/ei).</p> <p>Toimintakyvyn tuen ja teknologisilla ratkaisuilla onnistuttu hillitsemään raskaimpien palvelujen tarpeen kasvua; ympärivuorokautisen asumispalvelun piirissä yli 75-vuotiaista alle 5,5 %.</p>

PALVELUSTRATEGIALINJAUS / Palvelutasopäätös (Pela)	TAVOITE v. 2024
<p>Ns. paljon palveluita käyttävät sote-asiakkaat saavat palvelunsa moniammatilliselta omatiimiltään, jossa heille tarjotaan kokonaisvaltainen, tarpeiden mukainen apu ja tuki. Asiakasohjauksella palvelupolkuihin aitoa sujuvuutta ja vaikuttavuutta.</p>	<p>Omatiimimallin vaikuttavuustuloksissa onnistuttu saavuttamaan mallille asetetut vaikuttavuustavoitteet, mukaan lukien taloudelliset vaikutukset (kyllä/ei).</p> <p>- Omatiimimallin piirissä olevien yhteydenotot Kaiku24:een vähenevät (kyllä/ei).</p> <p>Asiakasohjauksen (mm. Kaiku24) vaikuttavuusseurantaan perustuvia asiakaspolkujen kehittämistoimenpiteitä on toteutettu ja asetetut vaikuttavuustulokset saavutettu (kyllä/ei).</p> <p>- Asiakas-/potilasyhteydenottoa seuraavat uusintakäynnit/-yhteydenotot terveysasemalla, päivystyksessä ja Kaiku24:ssa vähenevät (kyllä/ei).</p> <p>Hoitotakuun toteutuminen (kyllä/ei).</p>

PALVELUSTRATEGIALINJAUS / Palvelutasopäätös (Pela)	TAVOITE v. 2024
<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ennaltaehkäisevät palvelut</p> <p>Saavutamme palvelutarpeen kasvun hidastumista ja palvelutarpeen vähenemistä vaikuttavasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelmilla.</p> <p>Asiakasohjausta ennaltaehkäiseviin palveluihin lisätään.</p>	<p>HYTE-ohjelma <i>Sutjakka</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ylipainon hoitoketju otetaan käyttöön (kyllä/ei). - lihavien osuus vähenee vuodessa 1 %. - Diabetespotilaiden BMI-arvot laskevat ja ylipainon osuus vähenee 1 % vuodessa. - Liikunta- ja elintapaohjauksen sekä kulttuurilähetteen kokonaismäärä kasvaa aiemman vuoden tasosta (kyllä/ei). <p>HYTE-ohjelma <i>Sopuisa</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päihteet puheeksi toimintamalli otetaan käyttöön (kyllä/ei). <p>HYTE-ohjelma <i>Ikäystävällinen Etelä-Karjala</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - E-K ikääntyneiden lonkkamurtumien määrä pysyy laskussa (kyllä/ei). <p>YHTEINEN TAVOITE em. HYTE-ohjelmille:</p> <p>Henkilöstölle järjestetään kattavasti vuosittain elintapaohjauksen ja ennaltaehkäisyn vahvistamisen koulutusta (kyllä/ei).</p> <p>Muut vuositavoitteet:</p> <p>Osallisuusohjelma valmistuu ja vahvistetaan pitäen sisällään myös ikääntyneiden osallisuutta parantavia tavoitteita ja toimenpiteitä (kyllä/ei).</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävä ns. Etelä-Karjalan malli on luotu laajassa verkostoyhteistyössä alueen toimijoiden kanssa (kyllä/ei).</p>
<p>Omais- ja perhehoidon, palvelusetelien sekä henkilökohtaisen budjetin käyttöä tehostetaan vaikuttavuusperusteisesti.</p>	<p>Omais- ja perhehoidon, palvelusetelien sekä henkilökohtaisen budjetin käytön uudistukset otettu käyttöön ja vaikuttavuuden seurantamalli luotu (kyllä/ei).</p>

PALVELUSTRATEGIALINJAUS / Palvelutasopäätös (Pela)	TAVOITE v. 2024
Kehitämme ja määrittelemme tavoitteellisten sekä vaikuttavuusperusteisten monituottaja- ja kumppanuusmallien yleiset periaatteet ja toimintamallit julkisissa hankinnoissa sekä järjestöyhteistyössä.	Järjestöyhteistyön ja julkisten hankintojen kumppanuusmallien uudistukset otettu käyttöön ja vaikuttavuuden seurantamalli luotu (kyllä/ei).
Pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaiset palvelut turvataan.	Palvelutasopäätöksessä määritellyt vuositavoitteet on saavutettu (kyllä/ei).

3 Talousarvio 2024

3.1 Käyttötalousosa

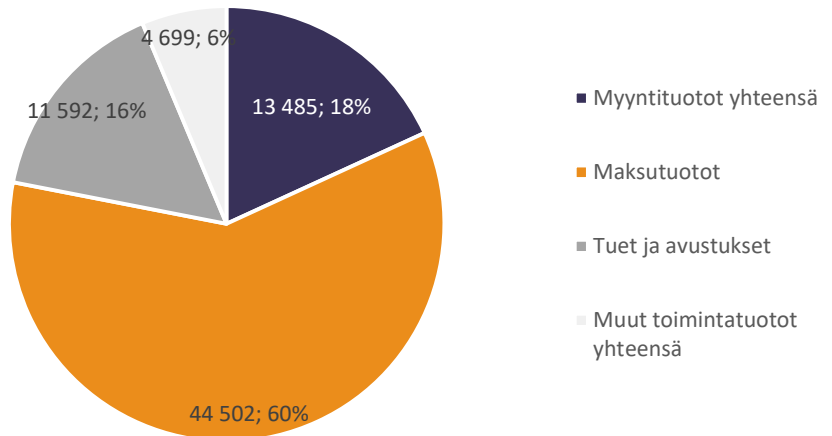
EKHVA 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	14 425	13 485	-940	-6,5 %
Myyntituotot yhteensä	14 425	13 485	-940	-6,5 %
Maksutuotot	38 889	44 502	5 613	14,4 %
Tuet ja avustukset	11 323	11 592	269	2,4 %
Muut toimintatuotot yhteensä	4 519	4 699	180	4,0 %
TOIMINTATUOTOT	69 157	74 278	5 121	7,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
TOIMINTAKULUT			0	
Henkilöstökulut	-304 837	-321 560	-16 723	5,5 %
Palvelujen ostot	-232 810	-242 212	-9 402	4,0 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-232 810	-242 212	-9 402	4,0 %
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-100,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-43 635	-42 887	748	-1,7 %
Avustukset	-17 827	-19 366	-1 540	8,6 %
Muut toimintakulut	-35 861	-38 315	-2 454	6,8 %
TOIMINTAKULUT	-634 970	-664 341	-29 371	4,6 %
TOIMINTAKATE	-565 813	-590 063	-24 250	4,3 %
Valtion rahoitus	542 029	568 689	26 660	4,9 %
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1 056	-1 777	-721	68,3 %
VUOSIKATE	-24 839	-23 151	1 688	-6,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 732	-9 016	-284	3,2 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-33 571	-32 166	1 405	-4,2 %
Varausten ja rahastojen muutos	277	277	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-33 294	-31 890	1 405	-4,2 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-575 324	-600 579	-25 255	4,4 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-575 324	-600 579	-25 255	4,4 %

Toimintatuotot

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimintatuotot vuonna 2024 ovat 74,3 milj. euroa. Valtion rahoituksen osuus on 568,7 milj. euroa.

Toimintatuotot 74,3 milj. euroa jakautuu seuraavan kaavion mukaisesti:

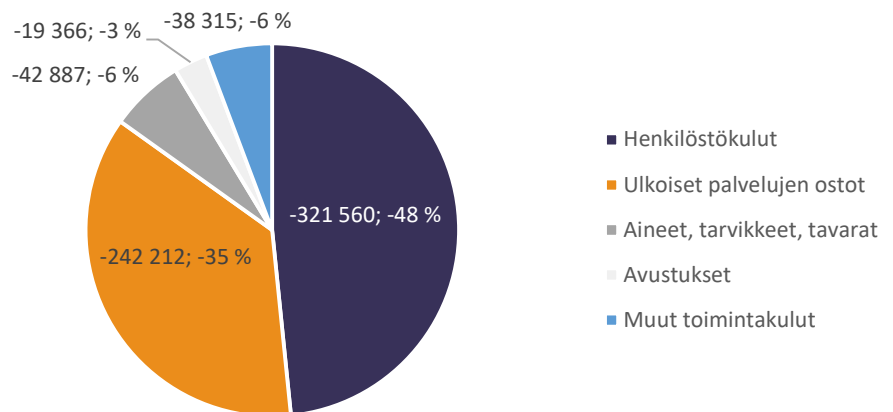
EKHVA:n toimintatuotot tulolajeittain (1000 EUR)

Kokonaiskulut

Toimintakulut ovat vuonna 2024 yhteensä 664,3 milj. euroa ja ne ja-
kautuvat eri kululajeihin seuraavan kaavion mukaisesti.

EKHVA:n toimintakulut kululajeittain (1000EUR)

Alijäämä

Alijäämää on vuonna 2024 syntymässä 31,9 milj. euroa. Taloussuun-
nitelman tasapainotus vuosina 2024–2026 perustuu tällä hetkellä
tiedossa olevaan valtion rahoitukseen sekä arvioituun rahoituksen
jälkikäteistarkastukseen vuosille 2025–2026.

3.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tuloslaskelma

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenot ovat vuoden 2024 talousarviossa 582,5 milj. eur (97,0 %) ja Pelastustoimen 18,0 milj. eur (3,0 %).

EKHVA yhteensä 1000 EUR	Yhteensä TA24	Sosiaali- ja terveyden- huolto	Pelastustoimi
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	13 485	13 485	0
Myyntituotot yhteensä	13 485	13 485	0
Maksutuotot	44 502	44 332	170
Tuet ja avustukset	11 592	11 560	33
Muut toimintatuotot yhteensä	4 699	4 699	0
TOIMINTATUOTOT	74 278	74 076	203
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0
Henkilöstökulut	-321 560	-311 440	-10 120
Palvelujen ostot	-242 212	-239 403	-2 809
Ulkoiset palvelujen ostot	-242 212	-240 696	-1 517
Sisäiset palvelujen ostot	0	1 292	-1 292
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-42 887	-41 872	-1 015
Avustukset	-19 366	-19 116	-250
Muut toimintakulut	-38 315	-34 510	-3 805
TOIMINTAKULUT	-664 341	-646 341	-18 000
TOIMINTAKATE	-590 063	-572 265	-17 797
Valtion rahoitus	568 689	554 375	14 314
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1 777	-1 777	0
VUOSIKATE	-23 151	-19 668	-3 483
Poistot ja arvonalentumiset	-9 016	-8 769	-247
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-32 166	-28 437	-3 730
Varausten ja rahastojen muutos	277	277	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-31 890	-28 160	-3 730
NETTOTOIMINTAMENOT	-600 579	-582 534	-18 044
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-600 579	-583 827	-16 752

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenojen kasvu vuoden 2023 käyttösuunnitelmaan verrattuna on 24,6 milj. eur (4,4 %) ja Pelastustoimen 0,7 milj. eur (4,0 %).

Taulukossa on esitetty sosiaali- ja terveydenhuollon tuloslaskelma.

Sosiaali-ja terveydenhuolto 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	14 405	13 485	-920	-6,4 %
Myyntituotot yhteensä	14 405	13 485	-920	-6,4 %
Maksutuotot	38 739	44 332	5 593	14,4 %
Tuet ja avustukset	11 309	11 560	250	2,2 %
Muut toimintatuotot yhteensä	4 519	4 699	180	4,0 %
TOIMINTATUOTOT	68 973	74 076	5 103	7,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	0	0	0	
Henkilöstökulut	-295 421	-311 440	-16 019	5,4 %
Palvelujen ostot	-230 153	-239 403	-9 250	4,0 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-231 350	-240 696	-9 345	4,0 %
Sisäiset palvelujen ostot	1 197	1 292	96	8,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-42 601	-41 872	729	-1,7 %
Avustukset	-17 507	-19 116	-1 610	9,2 %
Muut toimintakulut	-31 861	-34 510	-2 650	8,3 %
TOIMINTAKULUT	-617 543	-646 341	-28 799	4,7 %
TOIMINTAKATE	-548 570	-572 265	-23 695	4,3 %
Valtion rahoitus	528 094	554 375	26 280	5,0 %
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-1 056	-1 777	-721	68,3 %
VUOSIKATE	-21 531	-19 668	1 863	-8,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 618	-8 769	-151	1,8 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-30 149	-28 437	1 712	-5,7 %
Varausten ja rahastojen muutos	277	277	0	0,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-29 872	-28 160	1 712	-5,7 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-557 967	-582 534	-24 568	4,4 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palvelui- den ostot	-559 163	-583 827	-24 663	4,4 %

Taulukossa on esitetty pelastustoimen tuloslaskelma.

Pelastustoimi 1000 EUR	KS2023	TA2024	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	20	0	-20	-100,0 %
Myyntituotot yhteensä	20	0	-20	-100,0 %
Maksutuotot	150	170	20	13,3 %
Tuet ja avustukset	14	33	18	129,3 %
Muut toimintatuotot yhteensä	0	0	0	
TOIMINTATUOTOT	184	203	18	10,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			0	
TOIMINTAKULUT			0	
Henkilöstökulut	-9 416	-10 120	-704	7,5 %
Palvelujen ostot	-2 657	-2 809	-152	5,7 %
Ulkoiset palvelujen ostot	-1 460	-1 517	-56	3,9 %
Sisäiset palvelujen ostot	-1 197	-1 292	-96	8,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 034	-1 015	19	-1,8 %
Avustukset	-320	-250	70	-21,9 %
Muut toimintakulut	-4 000	-3 805	195	-4,9 %
TOIMINTAKULUT	-17 427	-18 000	-573	3,3 %
TOIMINTAKATE	-17 243	-17 797	-555	3,2 %
Valtion rahoitus	13 935	14 314	379	0
Muut rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	
VUOSIKATE	-3 308	-3 483	-175	5,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-114	-247	-133	116,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-3 422	-3 730	-308	9,0 %
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 422	-3 730	-308	9,0 %
NETTOTOIMINTAMENOT	-17 357	-18 044	-687	4,0 %
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-16 160	-16 752	-592	3,7 %

Vuoden 2024 sosiaali- ja terveydenhuollon talousarvio jakautuu erikoissairaanhoidon ja muun toiminnan välillä seuraavasti: erikoissairaanhoidon osuus sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenoista on 37,3 %.

Taulukossa on esitetty sosiaali- ja terveydenhuollon jako erikoissairaanhoidon ja muun toiminnan välillä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon jako ESH:n ja muun toiminnan välillä 1000 EUR	ESH	Muu toiminta	SOTE yhteensä
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	5 683	7 803	13 485
Myyntituotot yhteensä	5 683	7 803	13 485
Maksutuotot	9 863	34 469	44 332
Tuet ja avustukset	2 266	9 294	11 560
Muut toimintatuotot yhteensä	50	4 649	4 699
TOIMINTATUOTOT	17 862	56 214	74 076
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		0	0
TOIMINTAKULUT		0	0
Henkilöstökulut	-103 645	-207 794	-311 440
Palvelujen ostot	-87 753	-151 650	-239 403
Ulkoiset palvelujen ostot	-73 064	-167 632	-240 696
Sisäiset palvelujen ostot	-14 689	15 982	1 292
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-25 921	-15 952	-41 872
Avustukset	0	-19 116	-19 116
Muut toimintakulut	-17 234	-17 276	-34 510
TOIMINTAKULUT	-234 553	-411 788	-646 341
TOIMINTAKATE	-216 692	-355 574	-572 265
Valtion rahoitus	0	554 375	554 375
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-14	-1 763	-1 777
VUOSIKATE	-216 706	197 038	-19 668
Poistot ja arvonalentumiset	-1 116	-7 653	-8 769
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-217 822	189 385	-28 437
Varausten ja rahastojen muutos	277	0	277
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-217 545	189 385	-28 160
NETTOTOIMINTAMENOT	-217 545	-364 989	-582 534
Nettotoimintamenot pl. sisäiset palveluiden ostot	-202 856	-380 971	-583 827

3.3 Investointiosa

INVESTOINNIT milj. EUR	TP2022	TA2023	E2023	TA2024	TS2025	TS2026
Rakennukset, rakenteet ja muut aineelliset hyödykkeet	2,8	10,8	10,8	9,8	18,1	23,7
Koneet ja kalusto	0,6	6,0	6,0	6,7	5,8	8,8
ATK-hankkeet ja muut aineettomat hyödykkeet*	2,0	2,8	2,3	3,6	3,0	3,0
Osakkeet ja osuudet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	5,5	19,5	19,0	20,1	26,9	35,5

* Talousarvio 2024 sisältää vuodelta 2023 siirtyviä investointeja 0,5 milj. eur

Investointien rahankäytön nettosumma vuoden 2024 talousarviossa on 20,1 milj. euroa. Valtuustoon ja hallitukseen nähden sitova investointitaso ilman keskussairaalan A-siiven peruskorjausinvestointia on 15,2 milj. euroa. Investointien rahankäytöstä on netotettu 2,5 milj. euroa investointitukien alaisia ICT-kustannuksia, jotka toteutuvat myönnettävän rahoituksen puitteissa.

Rakennusinvestoinneista keskussairaalan A-siiven peruskorjaukseen on varattu 3,6 milj. euroa. Lisäksi vuodelle 2024 on varattu 1,3 milj. euroa A-tornin kalustoinvestointeihin. Vuosille 2024–2025 suunniteltu sairaalainvestoinnin ravintokeskuksen ja välinehuollon sekä väestönsuojatilojen uudisrakennuksen toteuttaminen esitetään siirrettäväksi vuosille 2025–2026. Lainanottovaltuuksiin sisältyvän investoinnin toteuttaminen aiemmin arvioidun kustannustason mukaisena on osoittautunut vaikeaksi. Investoinnin siirtämisellä pyritään ensisijaisesti suunnitelmien päivittämiseen niin, että lisälainanottovaltuuksia ei tarvitsisi anoa. Joutsenon paloasema esitetään toteutettavaksi vuokrahankkeen sijasta omana investointina. Vuodelle 2024 varattu 5,1 milj. euroa sisältyy myönnettyihin lainanottovaltuuksiin. Jos investointivaraus osoittautuu liian pieneksi, on ennen rakentamispäätöstä päätettävä, mistä toisesta lainanottovaltuuksiin kuuluvasta kohteesta ylimenevä osuus katetaan. Muutoin investointia ei voida käynnistää, ellei investointia varten myönnetä lisälainanottovaltuuksia. Näiden investointien lisäksi vuonna 2024 tullaan toteuttamaan välttämättömiä peruskorjauksia, tilamuutoksia ja hankintoja yhteensä 1,1 milj. eurolla.

Kone- ja kalustoinvestointeihin sisältyy sairaalalaitteiden hankintoja ja muita välttämättömiä korvausinvestointeja. A-tornin kalustamisen lisäksi välttämättömiä kone- ja kalustohankintoja tullaan tekemään noin 5,4 milj. eurolla, josta pelastustoimen osuus on 0,9 milj. euroa. Lineaarikiikahdyttimen korvaaminen uudella esitetään toteutettavaksi vuonna 2025 eli vuotta aikaisemmin suunniteltua myöhemmin.

Uusiin tietojärjestelmäinvestointeihin varataan vuodelle 2024 5,6 milj. euroa. Tästä valtionavustuksella rahoitettavien hankkeiden osuus on 2,5 milj. euroa. Lisäksi vuodelle 2023 hyväksytyjä investointeja siirretty vuodelle 2024 arviolta noin 0,5 milj. euroa.

Keväällä 2021 erillisenä päätetty ja useammalle vuodelle jakautuva keskussairaalan A-tornin peruskorjausinvestointi sisältyy talousarvioon 2024 seuraavasti:

SAIRAALAINVESTOINTI A-TORNI milj. EUR	TP2021	TP2022	TA2023	E2023	TA2024	Yhteensä
Rakennusinvestointi	0,3	1,4	9,0	9,0	3,6	14,3
Kalustoinvestoinnit			1,2	1,2	1,3	2,5
YHTEENSÄ	0,3	1,4	10,2	10,2	4,9	16,8

Vuodelle 2027 ulottuvassa investointisuunnitelmassa sairaalainvestoinnin kokonaisuuteen on varattu vuosille 2024–2027 yhteensä vuoden 2023 lainanottovaltuutta sitovana yhteensä 34,2 milj. euroa. A-tornin peruskorjauksen loppuunsaattamisen osuus tästä on 4,9 milj. euroa, josta kalustoinvestointien osuus on 1,3 milj. euroa. Ravintokeskuksen ja välinehuollon sekä väestösuojatilojen uudisrakennusten osuus 29,3 milj. euroa, josta kone- ja kalustoinvestointeja on 5,3 milj. euroa. Lisäksi vuoden 2023 lainanottovaltuutta sitoviin pelastustoimen rakennusinvestointeihin on varattu yhteensä 9,0 milj. euroa. Tästä Joutsenon paloasemaan on varattu 5,1 ja Ruokolahden paloasemaan 3,9 milj. euroa.

Vuosille 2024–2027 suunnitellut muut sairaalan rakennusinvestoinnit ovat yhteensä 21,5 milj. euroa sisältäen saneeraukseen liittyviä laite- ja kalustohankintoja 2,3 milj. euroa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty vihreällä investointisuunnitelmaan esitetyt, omaan taseeseen kirjattavat rakennusinvestoinnit, jotka sisältyvät vuoden 2023 lainanottovaltuuteen. Ministeriön aiemmin hyväksymään investointisuunnitelmaan esitetyt muutokset on vielä hyväksyttävä ministeriössä, vaikka lainanottovaltuudet eivät muuttuisikaan. Näitä muutoksia ovat ravintokeskuksen ja välinehuollon investoinnin siirtäminen vuosilta 2024–2025 vuosille 2025–2026 sekä Joutsenon ja Ruokolahden paloasemien toteuttaminen vuokrahankkeen sijasta omana investointina.

Investointisuunnitelma (1000 e)	2024	2025	2026	2027
Investoinnit yhteensä, netto	19 551	26 927	35 538	26 959
Rakennukset	9 811	18 094	23 729	14 865
Sosiaali- ja terveydenhuolto	4 757	14 179	17 079	14 865
Sairaalainvestointi (A-torni)	3 616	0	0	0
<i>EKKS/A-siipi saneeraus</i>	3 616			
Sairaalainvestointi (ravintokeskus ja välinehuolto)	0	11 750	11 750	0
<i>Uudis/Ravintokeskus</i>	0	11 750	11 750	
Sairaalainvestointi (VE2.5)	0	1 429	4 329	13 365
<i>Sairaalan uudisrakennus</i>	0	1 429	4 329	13 365
Muut rakennusinvestoinnit	1 141	1 000	1 000	1 500
Pelastustoimi	5 054	3 915	6 650	0
Paloasemakiinteistöt	5 054	3 915	6 650	0
<i>Joutsenon paloasema 2024</i>	5 054			
<i>Ruokolahden paloasema 2025</i>	0	3 915		
<i>Imatran paloasema 2026 (alustava arvio)</i>			6 650	
	2024	2025	2026	2027
Laite- ja kalustohankinnat	6 654	5 789	8 809	8 093
Sosiaali- ja terveydenhuolto	5 709	4 900	7 800	6 683
Sairaalainvestointi (A-torni)	1 284	0	0	0
<i>EKKS/A-tornin kalusto</i>	1 284			
Sairaalainvestointi (ravintokeskus ja välinehuolto)	0	0	5 300	0
<i>Uudis/Ravintokeskuksen ja välinehuoltokeskuksen laitteet</i>	0	0	5 300	
Sairaalainvestointi (VE2.5)	0	0	0	2 333
<i>Sairaalan uudisrakennus</i>	0	0	0	2 333
Muut koneet ja kalusto vuotuiset investoinnit	4 425	4 900	2 500	4 350
Pelastustoimi	945	889	1 009	1 410
Muut koneet ja kalusto vuotuiset investoinnit	945	889	1 009	1 410
	2024	2025	2026	2027
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	5 592	4 835	3 000	4 000
Sosiaali- ja terveydenhuolto	5 087	4 735	2 900	3 900
ICT vuotuiset investoinnit	4 087	2 945	2 900	3 900
<i>Vuotuiset investoinnit</i>	2 782	2 945	2 900	3 900
<i>Hyvinvointialueelle siirtymisen loppuunsaattaminen</i>	1 305	0	0	0
ICT valtion avustuksella suunniteltu (9,19 milj. eur kokonaisavustus)	1 000	1 790	0	0
<i>Vuotuiset investoinnit</i>	1 000	1 790	0	0
Pelastustoimi	505	100	100	100
ICT vuotuiset investoinnit	505	100	100	100
<i>Vuotuiset investoinnit</i>	305	100	100	100
<i>Hyvinvointialueelle siirtymisen loppuunsaattaminen</i>	200			
	2024	2025	2026	2027
Muut investoinnit	0	0	0	0
	2024	2025	2026	2027

Investointituet	2 505	1 790	0	0
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	<i>2 305</i>	<i>1 790</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Pelastustoimi</i>	<i>200</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Investointien rahoitus

Investoinnit rahoitetaan lainoituksella ja valtion rahoituksella.

Vaikka vuoden 2023 lopussa kassavarojen tilanne on hyvä, vuoden 2024 talousarvion mukainen toiminnan rahavirta on voimakkaasti negatiivinen valtion rahoituksen ja toiminnan kulujen epäsuhtaan takia. Lainaa on vuonna 2024 suunniteltu otettavaksi valtion myöntämien lainavaltuuksien puitteissa 9,95 milj. euroa. Vuoden 2024 talousarviossa toiminnan rahavirta on 23,2 milj. euroa negatiivinen ja toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä 43,2 milj. euroa negatiivinen. Investoinnit ja uusiin vuokrakohteisiin liittyvät kustannukset katetaan uudella pitkäaikaisella lainalla lainanottovaltuuksien puitteissa. Kassavaroja käytetään käyttötalouden kustannusten rahoittamiseen. Rahoituksen rahavirta on em. suunnitelman pohjalta 0,3 milj. euroa positiivinen.

Hyvinvointialueella kone- ja kalustohankinnat on pääosin suunniteltu hankittavan omaan taseeseen.

3.4 Rahoitusosa

LAINAT JA RAHOITUS 1000 EUR	Eksote TP2022	HVA TA2023 (KS)	HVA KS2023 muok	HVA E2023*	HVA TA2024	HVA TS2025	HVA TS2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Vuosikate	20 106	-24 839	-24 839	-23 587	-23 151	27 117	60 390
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0		
Tulorahoituksen korjausevät	1 772	0	0		0	0	0
TOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	21 877	-24 839	-24 839	-23 587	-23 151	27 117	60 390
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-5 476	-19 490	-19 490	-18 990	-20 051	-26 927	-35 538
Investointien korkokulut					0		
Rahoitusosuus investointimenoihin					0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot					0		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-5 476	-19 490	-19 490	-18 990	-20 051	-26 927	-35 538
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	16 402	-44 329	-44 329	-42 577	-43 202	190	24 852
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Lainakannan muutokset							
Antolainauksen muutokset	-1 262						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	19 490	19 490		9 954	15 665	17 050
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 989	-4 650	-4 650	-4 650	-4 650	-5 645	-7 212
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	8 000	0				
Oman pääoman muutokset	0	0	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset	34 904	0	0	5 777	-5 000	-2 000	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	27 652	22 840	14 840	1 127	304	8 020	9 838
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	44 054	-21 489	-29 489	-41 450	-42 898	8 209	34 690
						0	0
LAINAKANTA 31.12.	58 425	81 265	73 265	53 775	59 079	69 099	78 937

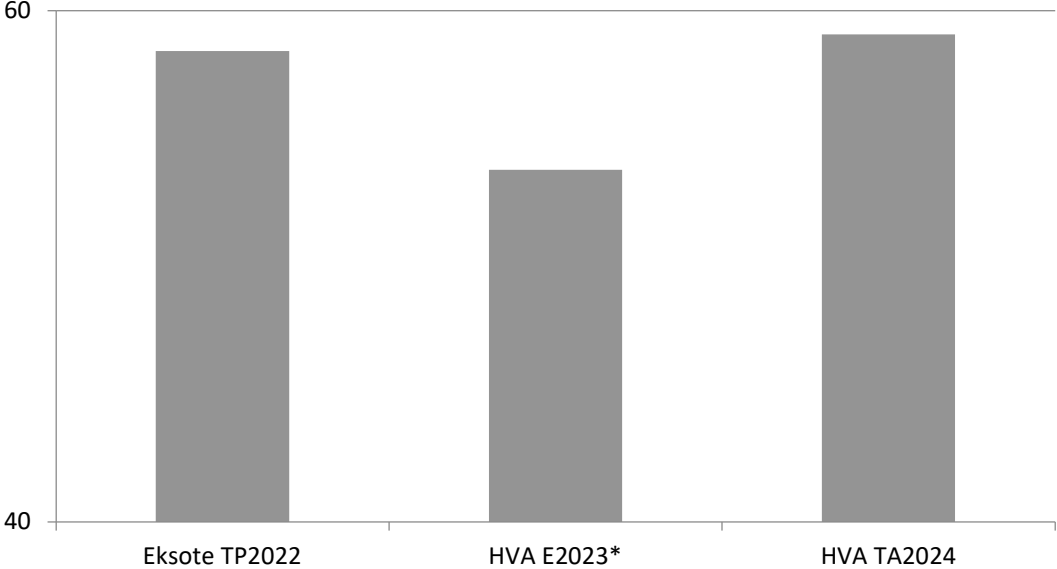
*Vuoden 2023 ennuste

Lyhytaikaisen lainan ottovaltuudet maksuvalmiuden turvaamiseksi vuonna 2024 ovat 20 milj. euroa.

Talousarviossa 2023 oli varauduttu 19,5 milj. euron pitkäaikaisen lainan nostamiseen. Lainaa ei hyvän kassatilanteen vuoksi kuitenkaan nosteta.

Lainakanta (pitkä- ja lyhytaikaiset lainat yhteensä) on vuoden 2023 lopussa 41,5 milj. euroa, ja sen vuotuiset rahoituskustannukset vuodelle 2023 suunnitellulla korkotasolla ovat noin 1,2 milj. euroa. Talousarvion 2023 rahoitusosan mukaan pitkäaikainen nettolainamäärä kasvaa 5,3 milj. euroa pitkäaikaisten lainojen lisääntyessä 10 milj. euroa ja lainojen lyhennysten ollessa 4,7 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden 2024 lopussa on 59,1 milj. euroa

Lainakannan kehitys (milj. EUR)

4 Osakkuus- ja tytäryhtiöiden tavoitteet

4.1 Saimaan Tukipalvelut Oy

Saimaan Tukipalvelut Oy 1000 EUR	TA2024	TA2023	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023	TP2022	Muutos, % 2022 vs. 2023
Liikevaihto	55 373	51 994	3 379	6,5 %	50 446	3,1 %
Liikevoitto/-tappio	582	538	44	8,2 %	593	-9,3 %
TILIKAUDEN TULOS	466	430	36	8,4 %	476	-9,7 %

Yleistä

Etelä-Karjalan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Olennaisin toiminnallinen muutos yhtiölle oli hyvinvointialueen pohjoisten kuntien sote-ruokapalvelun käynnistyminen heti vuoden alusta. Saimaan Tukipalvelut Oy aloitti toimintansa Savitaipaleella 1.1.2023, tuottaen kunnalle varhaiskasvatuksen ja koulujen ruoat Savitaipaleen keskuskeittiöstä. Savitaipaleen keittiö on yhteiskäytössä, sillä Ekhva tuottaa samassa keittiössä sote-ruokapalveluja omana toimintanaan. Vuonna 2023 yhtiön myyntihintoihin tehtiin noin 4,0 prosentin korotukset johtuen tuotannontekijöiden kustannusten noususta.

Vuodelle 2024 tehdään maltilliset noin 1,5 prosentin korotukset yhtiön omistajien palveluhintoihin. Yhtiön liikevaihto 2024 tulee olemaan noin 55,4 milj. euroa. Yhtiön tilikauden voiton arvioidaan olevan 466 tuhatta euroa vuonna 2024.

Painopisteet 2024

- Yhtiön tavoitteena on tuottaa omistajien tarvitsemat tukipalvelut taloudellisesti ja laadukkaasti sekä pitää yhtiön kaikki toimialat kannattavina ja pitää yhtiön oma pääoma riittävällä tasolla.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen (2024 työhyvinvoinnin teemavuosi) ja henkilöstön saatavuuden parantaminen.
- Omistajien palveluverkkoihinsa kohdistamien tarkastelujen ja suunnitelmien huomioiminen tukipalvelujen järjestämisessä ja kustannuksissa.

4.2 Etelä-Karjalan Sairaalaparkki Oy

Etelä-Karjalan Sairaalaparkki Oy 1000 EUR	TA2024	TA2023	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023	TP2022	Muutos, % 2022 vs. 2023
Liikevaihto	730	718	12	2 %	591	21 %
Liikevoitto/-tappio	154	36	118	330 %	201	-82 %
TILIKAUDEN TULOS	77	-68	145	-213 %	144	-147 %

Yleistä

Etelä-Karjalan Sairaalaparkki Oy on Lappeenrannan keskussairaalan alueella tapahtuvaa pysäköintiä järjestävä yhtiö. Yhtiö omistaa Lappeenrannan VII Kimpisen kaupunginosan korttelin 20, tontilla 7 sijaitsevan pysäköintitalon, hallitsee vuokraoikeuden nojalla rakennusta varten tarpeellista määrää alaa ja muita keskussairaalan alueella sijaitsevia pysäköintialueita.

Pysäköintitulot toteutuvat talousarvion mukaisena vuonna 2023. Liikevaihto tulee olemaan vuonna 2023 noin 713 000 euroa. Syyskuun loppuun mennessä liikevaihto oli 540 058 euroa.

Yhtiön liiketuloksen ennustetaan päätyvän vuonna 2023 noin 50 700 euroon.

EKHVA:n strategian painopistetavoitteita, joita Sairaalaparkki Oy:n palvelut edistävät ovat:

- prosessit ja sujuvuus sekä
- henkilöstöön panostaminen.

Painopisteet 2024

- Asiakastytyväisyyskyselyn toteuttaminen ja kehittämiskohteen määrittely.
- Pysäköintitalon käyttöaste > 80 %

4.3 Kaiku24 Oy

Kaiku24 Oy 1000 EUR	TA2024	TA2023	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023	TP2022	Muutos, % 2022 vs. 2023
Liikevaihto	18 500	18 054	446	2,3 %	15 585	16 %
Liikevoitto/-tappio	150	264	-114	-43 %	113	134 %
TILIKAUDEN TULOS	110	256	-146	-57 %	97	164 %

Yleistä

Kaiku24 on 2021 perustettu, julkisomisteinen ja voittoa tavoittelematon, ylläalueellinen sosiaali- ja terveysalan palveluyhtiö, joka tuottaa palveluita vain omistajilleen. Kaiku24 tuottaa hoidon tarpeen arvioinnin, etävastaanoton, digitaaliset palvelut ja palveluun ohjauksen noin 300 ammattilaisen voimin. Kaiku24 hoitaa kuukausittain yli 100.000 palvelutilannetta yli 1 M asiakkaan väestöpohjalle hyvinvointialueilla: EKHVA, KYMENHVA ja VARHA.

Kaiku24 helpottaa tutkitusti palveluiden saatavuutta ja lisää niiden vaikuttavuutta edistämällä asiakkaiden sekä alan henkilöstön hyvinvointia.

EKHVA:n strategian tavoitteita, joihin Kaiku24 yhtiönä on perustettu vastaamaan ovat:

- Prosessit ja sujuvuus
- Palveluiden porrastus

Kaiku24:n keskitetty asiakaspalvelukeskus mahdollistaa palveluiden saatavuuden ja kysynnän tehokkaan hallinnan. Kaiku24 panostaa yhteiskehittämiseen omistaja-asiakkaidensa kanssa. Keskeisiä Kaiku24:n toimintaperiaatteita ovat myös kansallisten ratkaisujen hyödyntäminen ja kansalaisten kannustaminen ennaltaehkäiseviin ja digitaalisiin palveluihin, kuten itsearviointiin ja omahoitopoluille.

Painopisteet 2024

- Palveluprosessien sujuvuuden ja laadun kehittäminen, yhteiskehittämisen kohteena mm. asiakkaiden ohjautuminen Kaiku24:n palveluihin omistaja-asiakkaiden verkkosivuilta
- Kustannustehokkuuden kasvattaminen
- Omistaja-asiakkaiden hoidon jatkuvuuden (omahoitaja ja -tiimimalli) toimintamallien toteuttaminen ja yhteiskehittäminen

- Palveluliiketoiminnan laajentaminen ensisijaisesti nykyisten omistaja-asiakkaiden hyvinvointialueilla
- Palveluvalikoiman selkeyttäminen ja tuotteistaminen

4.4 Meidän IT ja talous Oy

Meidän IT ja talous Oy 1000 EUR	TA2024	TA2023	Muutos, € 2024 vs. 2023	Muutos, % 2024 vs. 2023	TP2022	Muutos, % 2022 vs. 2023
Liikevaihto	60 197	56 783	3 414	6,0 %	57 376	-1 %
Liikevoitto/-tappio	35	81	-46	-57 %	621	-87 %
TILIKAUDEN TULOS	26	63	-37	-59 %	312	-80 %

Yleistä

Meidän IT ja talous Oy, eli (jatkossa Meita), tuottaa Etelä-Karjalan hyvinvointialueen ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen tavoitteita omistajan näkökulmasta on linjattu Meitan omistajastrategiassa, joka päivitetty edellisen kerran vuonna 2021. Kehittämisen painopisteet perustuvat omistajastrategiassa linjattuihin kokonaisuuksiin.

EKHVA:n strategian tavoitteita, joihin Meitan panos on keskeinen ovat:

- Henkilöstöön panostaminen
- Prosessit ja sujuvuus

Painopisteet 2024

- ICT-palvelut
 - Sopimushallinnan kehittäminen (mm. SLA-sopimukset) ja talouden ennakoitavuuden parantaminen.
 - Palveluiden tuotteistuksen kehittäminen yhdessä asiakkaan, teknologia- ja järjestelmätoimittajien kolmikannassa.
 - Asiakkuustiimin toiminnan kehittäminen (kaupallisen ja teknisen asiakasvastaavan roolien kehittäminen).
 - Käyttövaltuushallinnan kehittäminen.
 - Tietoturvapalveluiden (SOC) toiminnan kehittäminen.

- Talouspalvelut
 - Kehittämisen painopiste tukee hyvinvointialueen tiedontuotannon arvovirran suorituskyvyn parantamista ja hyvinvointialueen kustannuslaskentamallin kehittämistä.

- Henkilöstöhallinnon palvelut
 - Uusien palkka- ja henkilöstöhallinnon ja osaamisen hallinnan tietojärjestelmien ja niihin liittyvien prosessien, työnjaon ja toimintamallien vakiinnuttaminen
 - Henkilöstöraportoinnin ja -analytiikan sisällöllinen ja tekninen kehittäminen
 - Kokonaisvaltaisen työnantajapalvelun ja palvelussuhdehallinnon kehittäminen yhteistoiminnallisesti
 - Painopisteet vahvistavat tiedon, toiminnan muutoksen ja hallinnon arvovirtoja: uusi yhteistyö 1. tuottaa johtamisen tueksi tietoa, joka mahdollistaa tietoon perustuvan päätöksenteon; 2. tukee johtamisen muutostyötä; ja 3. sujuvoittaa henkilöstöhallinnollista asiointia organisaation sisällä